

แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

(พ.ศ. 2563 – 2566)

ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 กรมพัฒนาที่ดิน

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-3
1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์ความเป็นมาของหมู่บ้าน/การตั้งถิ่นฐาน	2-3
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-4
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-4
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-8
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-13
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติในตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม	3-1
3.1 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.2 ทรัพยากรดิน	3-1
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-2
4.3 การวิเคราะห์	4-2
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐ ในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม	6-1
6.3 แผนการใช้ที่ดิน	6-3
6.4 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-19
6.5 การจัดการความเสี่ยง (Risk management)	6-20
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
เอกสารอ้างอิง	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม (ปี พ.ศ.2549-2560)	2-6
ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม	2-9
ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ปี 2561	2-13
ตารางที่ 2-4 สภาพสังคมในพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ปี 2560	2-15
ตารางที่ 2-5 การถือครองที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ	2-18
ตารางที่ 2-6 รายได้เฉลี่ยครัวเรือนตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ปี 2561	2-21
ตารางที่ 2-7 รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ปี 2561	2-22
ตารางที่ 2-8 ต้นทุน ผลตอบแทน การผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ในพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ ปี 2561	2-24
ตารางที่ 3-1 ทรัพยากรน้ำในตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม	3-1
ตารางที่ 3-2 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม	3-7
ตารางที่ 3-3 สมบัติดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม	3-8
ตารางที่ 4-1 จุดเก็บตัวอย่างดินเกษตรกรรมตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม	4-10
ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม	5-5
ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม	6-1
ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน	6-15
ตารางที่ 6-3 ตัวอย่างการเปรียบเทียบระบบการปลูกพืชก่อนและหลังมีแผนการใช้ที่ดิน	6-16
ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการ ในปีงบประมาณ 2563	7-2
ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานที่สนับสนุนในเขตการใช้ที่ดิน	7-3
ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงาน และงบประมาณโครงการนำร่องตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม แผน 4 ปี (ปี 2563-2566) หน่วยงานสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม	7-5

สารบัญรูป

	หน้า
รูปที่ 2-1	ขอบเขตการปกครองตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 2-2
รูปที่ 2-2	สภาพภูมิประเทศตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 2-4
รูปที่ 2-3	เส้นชั้นน้ำฝนในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2549-2560) ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 2-7
รูปที่ 2-4	สมมูลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2549 -2560 2-8
รูปที่ 2-5	สภาพการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 2-12
รูปที่ 2-6	สัดส่วนครีวเรือนเกษตรกร 2-13
รูปที่ 2-7	สัดส่วนสภาพถือครองที่ดิน 2-16
รูปที่ 2-8	แผนที่สำมะโนที่ดิน 2-17
รูปที่ 2-9	การประกอบอาชีพของประชากร 2-20
รูปที่ 2-10	รายได้ รายจ่าย ของครัวเรือนเฉลี่ย ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 2-23
รูปที่ 3-1	ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 3-6
รูปที่ 3-2	ทรัพยากรดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 3-9
รูปที่ 4-1	ตัวอย่างการวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 4-8
รูปที่ 4-2	ระบบการปลูกพืช ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 4-9
รูปที่ 4-3	จุดเก็บตัวอย่างดินในที่ดินของเกษตรกร 4-12
รูปที่ 6-1	เขตการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 6-18
รูปที่ 6-2	ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน 6-19

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ได้มีการบัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบลจำนวน 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศ ดังกล่าวข้างต้น สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2561 – 30 กันยายน 2562

1.3.2 สถานที่ ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลหรือแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดินรายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือแผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดินและ **กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน** (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง กายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตามประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้นโดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อร่างแผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือสภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบประมาณลืดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่าง ๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตพันธุ์ข้าว การจดทะเบียนอบาตาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“ที่ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นที่ผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1993)

“ที่ดิน” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“ดิน” หมายความว่า หิน กรวด หทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“ดิน” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึงเทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่คำนวณการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วยแร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ละชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตาม ขบวนการกำเนิดดิน ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหิน ซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิด และระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสัณฐาน (คณะกรรมการจัดทำปทานุกรม ปฐพีวิทยา, 2551)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการใช้ที่ดินว่าเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางของการพัฒนาเทคโนโลยี และเป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

ตำบลเกษตรหลากหลาย

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

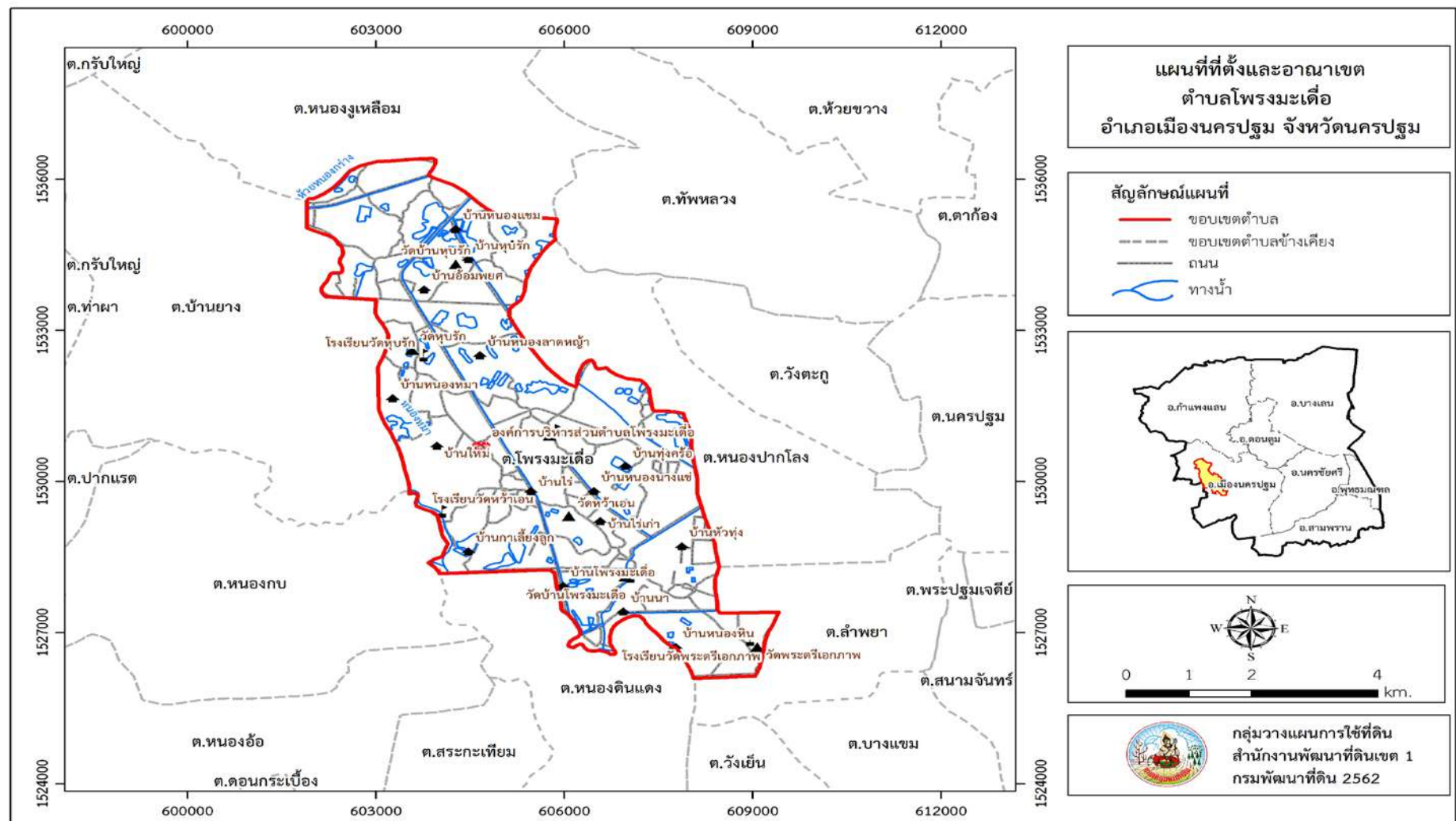
ตำบลโพรงมะเดื่อ มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 20,965 ไร่ หรือประมาณ 33.54 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลหนองงูเหลือม ตำบลหนองปากโลง อำเภอเมืองนครปฐม
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลวังเย็น ตำบลหนองดินแดง อำเภอเมืองนครปฐม
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลหนองปากโลง ตำบลลำพญา อำเภอเมืองนครปฐม
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลบ้านยาง อำเภอเมืองนครปฐม และตำบลหนองกบ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลโพรงมะเดื่อตั้งอยู่ทางทิศเหนือสุดของอำเภอเมืองนครปฐม ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 7 กิโลเมตร อยู่ในเขตการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ 7 หมู่บ้านอยู่นอกเขตเทศบาล 10 หมู่บ้าน แบ่งการปกครองออกเป็น 17 หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ 1 บ้านนา	หมู่ที่ 10 บ้านไร่
หมู่ที่ 2 บ้านหัวทุ่ง	หมู่ที่ 11 บ้านหนองหมา
หมู่ที่ 3 บ้านหนองนางแซ	หมู่ที่ 12 บ้านกาเลี้ยงลูก
หมู่ที่ 4 บ้านหุบกี้	หมู่ที่ 13 บ้านหนองหิน
หมู่ที่ 5 บ้านโพรงมะเดื่อ	หมู่ที่ 14 บ้านห้วยหนองกร่าง
หมู่ที่ 6 บ้านหนองลาดหญ้า	หมู่ที่ 15 บ้านใหม่
หมู่ที่ 7 บ้านอ้อมพยุศ	หมู่ที่ 16 บ้านหนองจอก
หมู่ที่ 8 บ้านไร่เก่า	หมู่ที่ 17 บ้านทุ่งคล้อ
หมู่ที่ 9 บ้านหนองแขม	

รูปที่ 2-1 ขอบเขตการปกครองตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์ความเป็นมาของหมู่บ้าน/การตั้งถิ่นฐาน

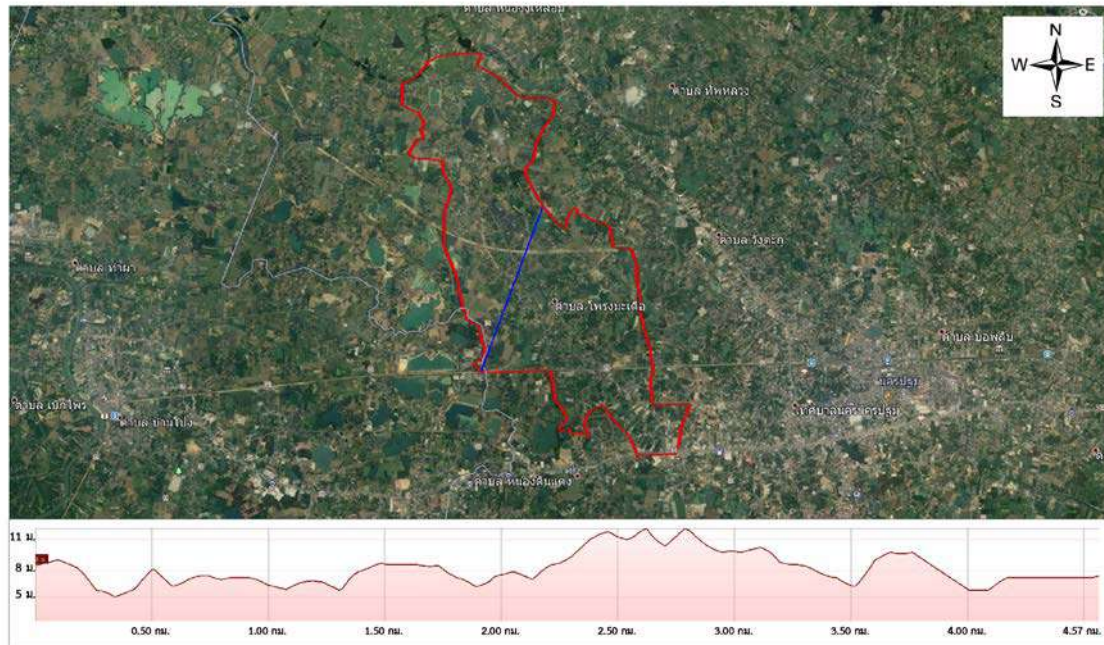
ชุมชนในตำบลโพรงมะเดื่อ มีประวัติเริ่มก่อตั้งชุมชนในปลายรัชสมัยรัชกาล ที่ 2 มีหลักฐานว่าชุมชนตั้งอยู่ห่างจากองค์พระปฐมเจดีย์ ไปทางทิศตะวันตกประมาณ 5 กิโลเมตร ปัจจุบันเป็นหมู่ที่ 7 ตำบลลำพญา (อดีตเรียกว่าทุ่งวัด) ต่อมาวัดดังกล่าวได้ย้ายไปตั้งบริเวณบ้านหนองฉิม (เดิมเรียกว่าหนองลิ้ม) ชุมชนได้ย้ายวัดไปจากนั้นวัดได้ย้ายที่ตั้งอีกครั้งซึ่งเป็นที่อยู่ของวัดในปัจจุบัน คือ วัดโพรงมะเดื่อ และมีเรื่องเล่าบอกต่อกันมาว่า เดิมชุมชนตั้งชื่อว่าบ้านหัวเข้ เนื่องจากมีซากของหัวจระเข้อยู่ในโพรงของต้นมะเดื่อ สภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มทั่วทั้งบริเวณเป็นแผ่นดินผืนใหญ่ถูกแบ่งย่อยโดยคลองธรรมชาติพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ชาวบ้านได้สืบทอด วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตชุมชนโดยประชากรชาติพันธุ์ ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายลาวหรือที่เรียกว่าลาวครั่ง นักวิชาการชุมชน (เอมอร ชาวสวน) ศึกษาว่า ได้อพยพมาจากแขวงบ่อแก้ว ประเทศสาธารณรัฐประชาชนลาว จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ชาวลาวครั้งตั้งบ้านเรือนอยู่ในหมู่ 1, 2, 3, 5, 6, 10, 15 ตำบลโพรงมะเดื่อ ส่วนหมู่อื่นๆ จะเป็นชาวไทยเชื้อสายจีนประเพณีวัฒนธรรมที่โดดเด่นในพื้นที่จะเป็นวัฒนธรรมประเพณีเกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อที่แสดงออกในรูปของวิถีชีวิต

ปัจจุบันเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มคนในตำบลเพื่อตอบสนอง ความต้องการที่จะสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น พร้อมนี้ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในวิถีชีวิตจนเกิดเป็นรูปธรรมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เข้ามาสนับสนุนจัดการปัญหาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อจัดการกับปัญหาของประชาชนในทุกด้าน ประกอบด้วยการดำเนินการด้านเศรษฐกิจ การดำเนินการด้านความรู้การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การดำเนินการด้านการดูแลสุขภาพ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้เทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ มีประสบการณ์ในการจัดการตนเองมีความพร้อมในการเข้าสู่ตำบลสุขภาวะ โดยใช้แนวคิดที่จะพัฒนาชุมชนโดยการขับเคลื่อนชุมชนโดยชุมชนให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมมุ่งเน้นการพัฒนาความเป็นอยู่โดยใช้ชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาเทศบาลที่ว่า บริหารจัดการโปร่งใส ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า ประชาชนมีส่วนร่วม สาธารณสุขบริโภคนโยบายมาตรฐาน เศรษฐกิจและสังคมพัฒนาอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นประโยชน์สุขของประชาชน โดยนำหลักของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) มาใช้ในการบริหารองค์กร เน้นการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยสร้างการมีส่วนร่วม การเสริมความเข้มแข็งภาคประชาชนด้วยการหนุนการทำงานของกลุ่มและแหล่งเรียนรู้ และเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ การพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการบูรณาการงานร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

2.4 สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลโพรงมะเดื่อเป็นพื้นที่ราบลุ่มมีรูปร่างเป็นแนวยาวจากทิศตะวันตกมาทิศตะวันออกมีคลองชลประทานไหลผ่าน เหมาะแก่การทำการเกษตรทั้งเพาะปลูก, เลี้ยงสัตว์ และประมง ดังรายละเอียดในรูปที่ 2-2

รูปที่ 2-2 สภาพภูมิประเทศตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

2.5 สภาพภูมิอากาศ

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 12 ปี (ช่วงปี พ.ศ. 2549 -2560) ของสถานีตรวจวัดอากาศ จังหวัดนครปฐม (ตารางที่ 2-1 และ รูปที่ 2-3) พบว่าตำบลโพรงมะเดื่อ ได้รับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีน เข้าปกคลุมประเทศไทย ในช่วงฤดูหนาว (ตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์) ทำให้มีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดพามวลอากาศชื้นจากทะเล และ มหาสมุทรเข้าปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน (ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณกลางเดือน ตุลาคม) ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป

อุณหภูมิ เฉลี่ยตลอดปี 27.8 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยตลอดปี 33.4 องศาเซลเซียส โดยพบอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน คือ 36.3 องศาเซลเซียส และพบอุณหภูมิต่ำสุดในเฉลี่ยตลอดปี 23.2 องศาเซลเซียส โดยพบอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนมกราคม คือ 19.5 องศาเซลเซียส

ปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำฝนรวมตลอดปี 1,022.0 มิลลิเมตร โดยในเดือนกันยายน มีปริมาณ น้ำฝนมากที่สุด 224.5 มิลลิเมตร และเดือนมกราคมมีปริมาณน้ำฝนน้อยที่สุด คือ 4.2 มิลลิเมตร

ความชื้นสัมพัทธ์ มีความชื้นสัมพัทธ์ตลอดปี 78.1 เปอร์เซ็นต์ สูงสุดในเดือนตุลาคม เท่ากับ 84.0 เปอร์เซ็นต์ และต่ำสุดในเดือนมีนาคมและเมษายน เท่ากับ 74.0 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ช่วงฤดูเพาะปลูก ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืช โดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำฝนรายเดือนเฉลี่ย และค่าศักยภาพการคายระเหยน้ำของพืชรายเดือนเฉลี่ย (Evapotranspiration : ETo) ซึ่งคำนวณโดยใช้โปรแกรม Cropwat for Windows Version 8 โดยพิจารณาจากระยะเวลาช่วงที่เส้นน้ำฝนอยู่เหนือเส้น 0.5 ETo เป็นหลัก เพื่อหาช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการปลูกพืช ของตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม สามารถสรุปได้ดังนี้

1) ช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเพาะปลูก จะอยู่ในช่วงกลางเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน เนื่องจากดินยังคงมีความชื้นหลงเหลืออยู่ พอเพียงพอสำหรับปลูกพืชไร่ พืชผักอายุหลังจากหมดฤดูฝนประมาณหนึ่งเดือน และอาจใช้แหล่งน้ำในไร่นาช่วยเสริมการเพาะปลูกได้บ้าง แต่ทั้งนี้ควรวางแผนจัดระบบการปลูกพืชให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

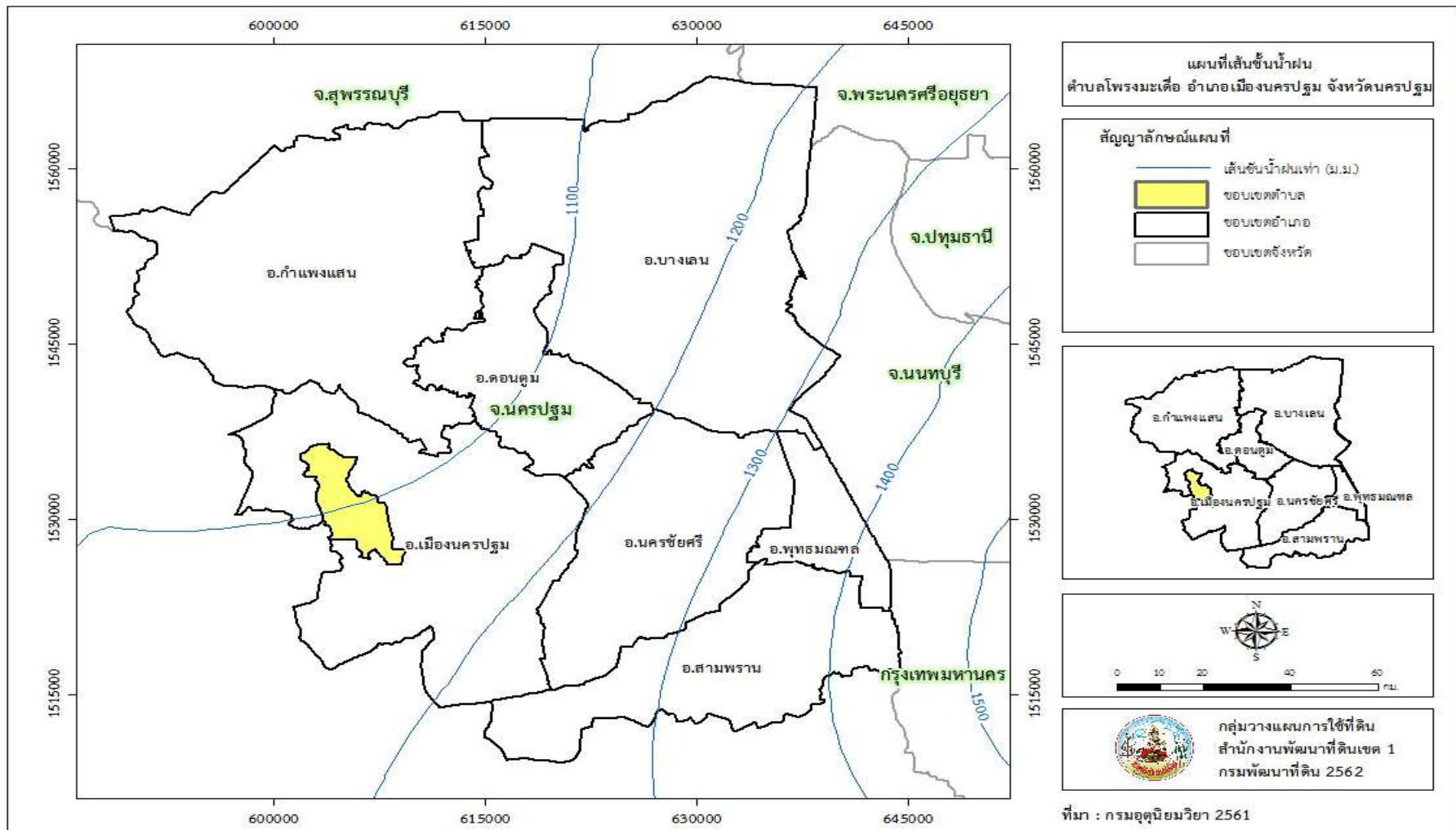
2) ช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก แบ่งเป็นช่วงขาดน้ำ มีปริมาณน้ำฝนและการกระจายน้อยหรือไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของพืชจะอยู่ในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายนถึงปลายเดือนเมษายนของทุกปี ในช่วงเวลาดังกล่าวถ้าได้รับน้ำชลประทานช่วยก็สามารถปลูกพืชฤดูแล้งได้ช่วงน้ำมากเกินพออยู่ในช่วงปลายเดือนสิงหาคมถึงปลายเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มีปริมาณน้ำฝนมากบริเวณที่ลุ่มหรือบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ อาจเกิดน้ำท่วมซึ่งส่งผลเสียหายกับผลผลิตได้ (รูปที่ 2-4)

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดนครปฐม (ปี พ.ศ.2549-2561)

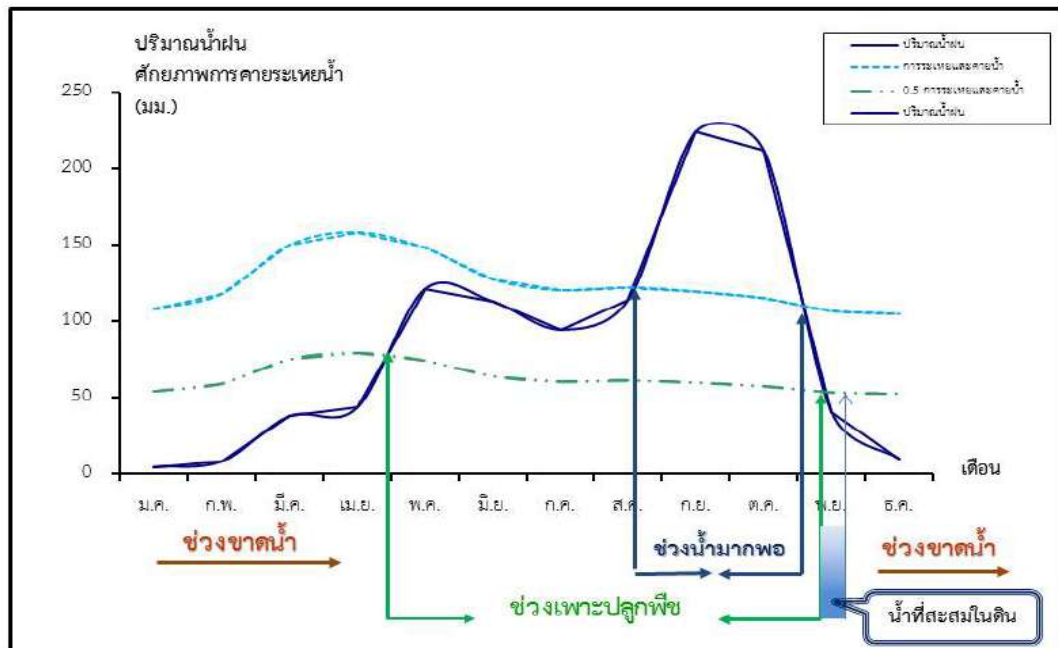
เดือน	อุณหภูมิ (°ซ) เฉลี่ย	อุณหภูมิ (°ซ) ต่ำสุด	อุณหภูมิ (°ซ) สูงสุด	ความชื้น สัมพัทธ์ (เปอร์เซ็นต์)	ปริมาณ น้ำฝน (มม.)	ปริมาณ แสง (ชม./วัน)	ความเร็วลม (กม./วัน)	ปริมาณฝน ใช้การ (มม.)	ศักยภาพ การคาย ระเหยน้ำ (มม.)
ม.ค.	24.9	19.5	31	76.0	4.2	7.7	79.2	4.2	107.9
ก.พ.	27.2	21.7	33.5	75.0	7.9	8.4	84.1	7.8	117.9
มี.ค.	29.0	23.8	35.2	74.0	37.6	8.0	108.9	35.3	150.0
เม.ย.	30.1	24.8	36.3	74.0	43.1	8.4	103.9	40.1	158.4
พ.ค.	29.7	24.9	35.6	77.0	121.0	7.1	89.1	97.6	148.2
มิ.ย.	29.0	24.8	34.5	79.0	113.0	5.8	84.1	92.6	127.5
ก.ค.	28.4	24.4	33.7	80.0	94.6	4.6	94.0	80.3	120.3
ส.ค.	28.4	24.2	33.8	80.0	114.0	4.7	103.9	93.2	122.1
ก.ย.	28.2	24.4	33.5	82.0	224.5	5.5	89.1	143.9	119.4
ต.ค.	27.6	23.9	32.3	84.0	212.2	6.0	74.2	140.2	115.0
พ.ย.	26.6	22.3	31.5	80.0	40.2	6.8	89.1	37.6	106.8
ธ.ค.	25.0	20.1	30.4	76.0	9.7	7.3	89.1	9.5	104.8
รวม	-			-	1,022.0	80.1	1,088.6	782.3	1,498.3
เฉลี่ย	27.8	23.2	33.4	78.1	-	-	-	-	-

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2561)

หมายเหตุ: * จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

รูปที่ 2-3 เส้นชั้นน้ำฝนในคาบ 30 ปี (พ.ศ.2531-2560) ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

รูปที่ 2-4 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2549 -2560

หมายเหตุ: จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน (2560 : 1) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

- (1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 4,999 ไร่ หรือร้อยละ 24.03 ของพื้นที่ตำบล
- (2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 11,822 ไร่ หรือร้อยละ 56.77 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ
 - (2.1) นาข้าว มีเนื้อที่ 1,997 ไร่ หรือร้อยละ 9.59 ของพื้นที่ตำบล
 - (2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 2,799 ไร่ หรือร้อยละ 13.44 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ข้าวโพด อ้อย ฝ้าย และไร่ร้าง
 - (2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 88 ไร่ หรือร้อยละ 0.37 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน สัก ไม้ และไม้ยืนต้นผสม
 - (2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 1,178 ไร่ หรือร้อยละ 5.67 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลผสม มะพร้าว กล้วย มะม่วง ลำไย ฝรั่ง มะละกอ ขมิพู่ มะนาว แก้วมังกร ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม

(2.5) พืชสวน มีเนื้อที่ 3,055 ไร่ หรือร้อยละ 14.67 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ นาหญ้า หน่อไม้ฝรั่ง พืชสวนเลี้ยงสัตว์ พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม

(2.6) โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 918 ไร่ หรือร้อยละ 4.4 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก โรงเรือนเลี้ยงสุกร

(2.7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 1,797 ไร่ หรือร้อยละ 8.63 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา สถานที่เลี้ยงกุ้ง สถานที่เลี้ยงสัตว์ผสม สถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำร้าง

(3) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 922 ไร่ หรือร้อยละ 4.43 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน

(4) พื้นที่เบ็ดเตล็ดอื่นๆ มีเนื้อที่ 3,074 ไร่ หรือร้อยละ 14.77 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย พืชไร่ธรรมชาติ พืชไร่สลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า บ่อทราย และพื้นที่ถม

ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-5

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	4,999	24.03
A	พื้นที่การเกษตร	11,822	56.77
A100	นาร้าง	85	0.41
A101	นาข้าว	1,912	9.18
A200	ไร่ร้าง	63	0.30
A202	ข้าวโพด	15	0.07
A203	อ้อย	2,711	13.02
A236	เผือก	10	0.05
A301	ไม้ยืนต้นผสม	14	0.07
A302	ยางพารา	2	0.01
A303	ปาล์มน้ำมัน	48	0.23

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม (ต่อ)

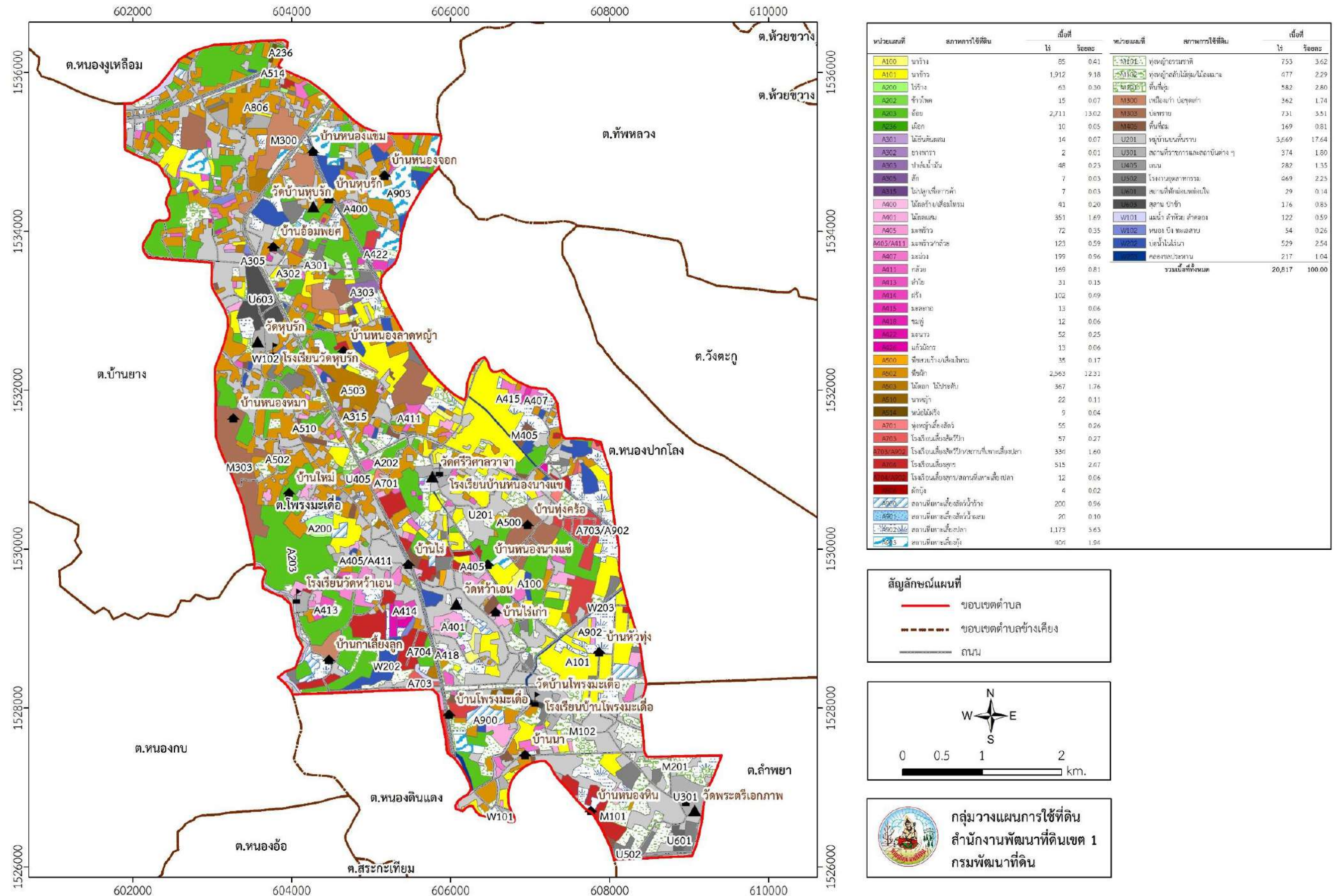
หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A305	สีก	7	0.03
A315	ไฟปลูกเพื่อการค้า	7	0.03
A400	ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	41	0.20
A401	ไม้ผลผสม	351	1.69
A405	มะพร้าว	72	0.35
A405/A411	มะพร้าว/กล้วย	123	0.59
A407	มะม่วง	199	0.96
A411	กล้วย	169	0.81
A413	ลำไย	31	0.15
A414	ฝรั่ง	102	0.49
A415	มะละกอ	13	0.06
A418	ชมพู	12	0.06
A422	มะนาว	52	0.25
A426	แก้วมังกร	13	0.06
A500	พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	35	0.17
A502	พืชผัก	2,563	12.31
A503	ไม้ดอก ไม้ประดับ	367	1.76
A510	นาหญ้า	22	0.11
A514	หน่อไม้ฝรั่ง	9	0.04
A701	ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	55	0.26
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	57	0.27
A703/A902	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก/สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	334	1.60
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	515	2.47

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A704/A902	โรงเรียนเลี้ยงสุกร/สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	12	0.06
A806	ผักบุ้ง	4	0.02
A900	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	200	0.96
A901	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำผสม	20	0.10
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	1,173	5.63
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	404	1.94
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	3,074	14.77
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	753	3.62
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	477	2.29
M201	พื้นที่ลุ่ม	582	2.80
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	362	1.74
M303	บ่อทราย	731	3.51
M405	พื้นที่ถม	169	0.81
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	922	4.43
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		20,817	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2560 : 1)

แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

รูปที่ 2-5 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1) สภาพสังคมโดยทั่วไป

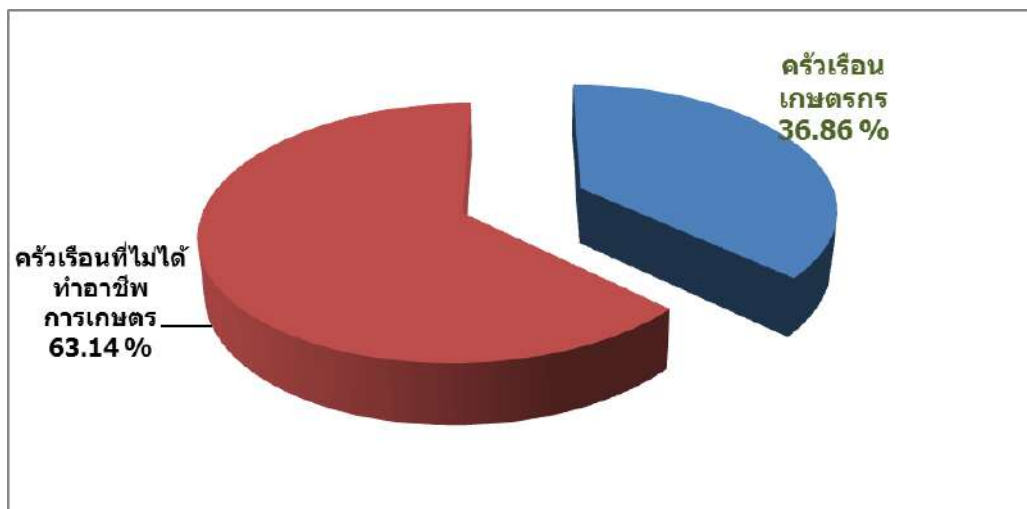
(1) ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยปี 2561 (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2561) พบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ มีประชากรรวม 11,880 คน จำนวน 3,440 หลังคาเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 1,268 หลังคาเรือน จำนวนครัวเรือนที่ไม่ได้ทำอาชีพการเกษตร 2,172 หลังคาเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 36.86 และ 63.14 ตามลำดับ โดยมีการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ย 9.33 ไร่ต่อครัวเรือน (ตารางที่ 2-3 และรูปที่ 2-6)

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรในพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ปี 2561

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ประชากรรวม (คน)	11,880.00	-
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (หลังคาเรือน)	3,440	100.00
จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (หลังคาเรือน)	1,268	36.86
จำนวนครัวเรือนที่ไม่ได้ทำอาชีพการเกษตร (หลังคาเรือน)	2,172	63.14

ที่มา : กรมการปกครอง (2561)

รูปที่ 2-6 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร

(2) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือน มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ ลำห้วยหนองกร่าง คลองดินธรรมชาติ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ บ่อน้ำบาดาลพร้อมท่อถึง จำนวน 35 ท่อถึง อยู่ในพื้นที่ระบบชลประทานของกรมชลประทานเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ คลองชลประทาน 5 ซ้ายตอนนครปฐม และคลอง 8 ขวา ตอนนครปฐม นอกจากนี้ยังมีคลองชลประทานดินและบ่อทรายเก่า ในส่วนของน้ำดื่มน้ำใช้ มีการใช้น้ำประปา และส้วมรดน้ำใช้ทุกหมู่บ้าน

(3) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ มีวัด/ที่พักสงฆ์/สำนักสงฆ์ 10 แห่ง ศาลเจ้า 7 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/อนุบาล 5 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษา 4 แห่ง โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 3 แห่ง ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน 12 แห่ง สถานที่พักผ่อน/สวนสาธารณะ 7 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก 14 แห่ง โรงสีข้าว 1 แห่ง โรงพักและปั๊มน้ำมัน 2 แห่ง

(4) การศึกษา การศึกษาอยู่ในระบบ ชั้นก่อนประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.75 ชั้น ป.1 – ม.3 คิดเป็นร้อยละ 68.77 ชั้นม.ปลาย/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 15.54 อนุปริญา/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 1.02 ปริญญาตรี/เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 10.02 และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 0.32 ของประชากรในส่วนของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อที่สำรวจทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-4

(5) การมีส่วนร่วมของชุมชน ครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ กองทุน คิดเป็นร้อยละ 81.64 ครัวเรือนเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 43.33 และครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพเกษตร คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของครัวเรือนเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อที่สำรวจทั้งหมด และผู้รู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ภูมิปัญญาชาวบ้าน/ปราชญ์ชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 8.36 ของประชากรเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อที่สำรวจทั้งหมด

(6) หมอдинอาสา กรณพัฒนาที่ดิน

หมอдинอาสาในตำบลโพรงมะเดื่อมีจำนวน 18 ราย คือ

1	นายสมบัติ ภูพิริฐกุล	หมอдинตำบลโพรงมะเดื่อ
2	นายจรเดช คัมแหน	หมอдинหมู่บ้านบ้านนา
3	นายจำลอง ภาษีสวัสดิ์	หมอдинหมู่บ้านบ้านหัวทุ่ง
4	นายสามารถ ผิวอ่อน	หมอдинหมู่บ้านบ้านหนองนางแซ
5	นายธนศพงษ์ คำเงิน	หมอдинหมู่บ้านบ้านโพรงมะเดื่อ
6	นายสุวรรณ แซ่โจ้ว	หมอдинหมู่บ้านบ้านหนองลาดหญ้า
7	นางณัฐฤดา ทรัพย์มัน	หมอдинหมู่บ้านบ้านอ้อมพยศ
8	นายฮวดใช้ สุวรรณโชติ	หมอдинหมู่บ้านบ้านอ้อมพยศ

9 นายเฮง เจียมจำเริญ	หมอดินหมูบ้านบ้านอ้อมพยศ
10 นายสุนทร แซ่ลี	หมอดินหมูบ้านบ้านไร่เก่า
11 นายวัฒนา ทองบุญมา	หมอดินหมูบ้านบ้านหนองหมา
12 นายสนธยา พรวิรุฬห์สวัสดิ์	หมอดินหมูบ้านบ้านกาเลียงลูก
13 นายชูเกียรติ คัมแหน	หมอดินหมูบ้านบ้านหนองหิน
14 นายพยอม จันทรจุ	หมอดินหมูบ้านบ้านหนองกร่าง
15 นายลำดวน วิไล	หมอดินหมูบ้านบ้านใหม่
16 นายจำลอง บุญมา	หมอดินหมูบ้านบ้านหนองจอก
17 นายอภิเชษฐ์ สุขพ่วง	หมอดินหมูบ้านบ้านหนองจอก
18 นายธนภฤต รุจิเจริญสมบัติ	หมอดินหมูบ้านบ้านทุ่งคล้อ

ตารางที่ 2-4 สภาพสังคมในพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ปี 2561

สภาพสังคมตำบลโพรงมะเดื่อ	
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน (แห่ง) ¹	
วัด/ที่พัทธสงฆ์/สำนักสงฆ์	10
ศาลเจ้า	7
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/อนุบาล	5
โรงเรียนประถมศึกษา	4
โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น	3
ที่อ่านหนังสือ/ห้องสมุด	12
ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน	12
ลาน/สนามกีฬา	11
สถานที่พักผ่อน/สวนสาธารณะ	7
สนามเด็กเล่น	9
โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก	14
ศูนย์ฝึกอาชีพ	1
โรงสีข้าว	1

ตารางที่ 2-4 สภาพสังคมในพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ปี 2561
(ต่อ)

สภาพสังคมตำบลโพรงมะเดื่อ	
การศึกษา (ร้อยละ)²	
(เฉพาะในเขต อบต.โพรงมะเดื่อ)	
ชั้นก่อนประถมศึกษา	1.75
ชั้นป.1 - ม.3	68.77
ชั้นม.ปลาย/เทียบเท่า	15.54
อนุปริญญา/เทียบเท่า	1.02
ปริญญาตรี/เทียบเท่า	10.02
สูงกว่าปริญญาตรี	0.32
การมีส่วนร่วมของชุมชน (ร้อยละ)²	
ครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่ม สหกรณ์ กองทุน	81.64
ครัวเรือนเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร	43.33
ครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพเกษตร	33.33
ผู้รู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ภูมิปัญญาชาวบ้าน/ปราชญ์ชาวบ้าน	8.36

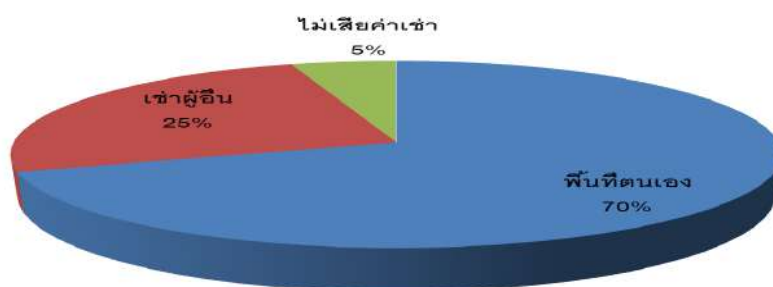
ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ (2561)

⁻²กรมการพัฒนาชุมชน (2561)

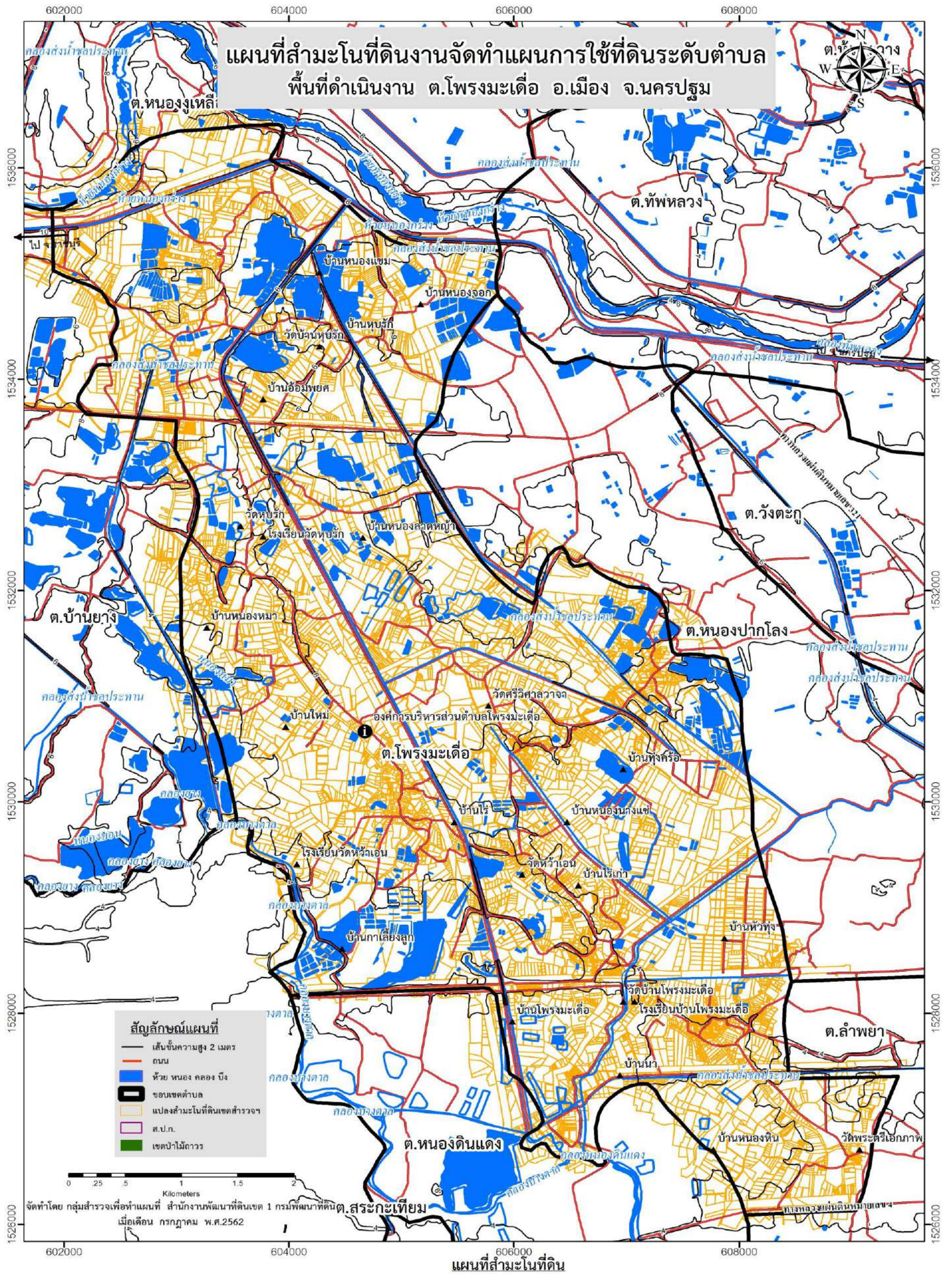
(7) การถือครองที่ดิน

(7.1) การถือครองที่ดินในภาพรวม (ตารางที่ 2-5)

การถือครองที่ดินในภาพรวมของตำบลโพรงมะเดื่อ สัดส่วนครัวเรือนที่มีกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดินของตนเอง 95.13 ขนาดการถือครองที่ดินเฉลี่ย 5-10 ไร่ต่อครัวเรือน โดยที่ ร้อยละ 70 เป็นของตนเอง ร้อยละ 25 เช่าพื้นที่ และร้อยละ 5 ไม่เสียค่าเช่า

รูปที่ 2-7 สัดส่วนสภาพถือครองที่ดิน

รูปที่ 2-8 แผนที่สำมะโนที่ดิน

ตารางที่ 2-5 การถือครองที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ

ปี	ประชากร (คน)	จำนวน ครัวเรือน	การถือครองที่ดิน		
			สัดส่วนครัวเรือนที่มี	เฉลี่ยที่ดินทั้ง	เฉลี่ยที่ดินการเกษตร
			กรรมสิทธิ์ในบ้าน และที่ดินของตนเอง	ตำบล ไร่/คน	เฉพาะครัวเรือน เกษตรกร (ไร่/ครัวเรือน)
2561	11,880	3,440	95.13	1.76	9.33

(7.2) ปัญหาการถือครอง ปัญหาการถือครองมี 3 ประการ คือ

(7.2.1) ปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์

กลุ่มประชากรที่เป็นผู้ไร้กรรมสิทธิ์ คือผู้ที่อยู่ในพื้นที่ของรัฐ เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่ราชพัสดุ ที่สาธารณะประโยชน์ มีที่ดินทำกินอยู่แต่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน หรือการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์รวมทั้งไม่มีการอนุญาตให้มีสิทธิทำกิน เป็นการเข้าทำกินและถือครองที่ดินมือเปล่า บางรายอ้างว่ามี ภ.บ.ท. 5 คือ การเสียภาษีที่ดินแต่ ภ.บ.ท. 5 มิใช่เอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน และในพื้นที่ป่าไม้นั้น กรมป่าไม้ได้เคยแจ้งให้จังหวัดต่างๆ ยุติการเก็บ ภ.บ.ท. ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

ในปี 2559 ได้มีข้อมูลจากคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติว่ามีผู้ไร้กรรมสิทธิ์ ที่มาขึ้นทะเบียนมากถึง 412,632 ราย

ข้อมูลผู้ไร้กรรมสิทธิ์ ในปัจจุบันให้ประสานขอข้อมูลจากสำนักงานที่ดินจังหวัด สำนักงานที่ดินสาขา และสำนักงานที่ดินอำเภอ ซึ่งดำเนินการภายใต้คณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทข.จังหวัด)

(7.2.2) ปัญหาการไร้ที่ดินทำกิน

กลุ่มประชากรที่ไร้ที่ดินทำกิน คือผู้ที่ไร้ที่ดินทำกิน มิใช่ผู้ที่ทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐ ปัจจุบันอาจจะเป็นผู้เช่าที่ดินทำกินหรือเป็นแรงงานรับจ้าง

ข้อมูลผู้ไร้ที่ดินทำกินในปัจจุบันให้ประสานขอข้อมูลจากสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จังหวัดต่างๆ ในปี 2559 ส.ป.ก. ได้รายงานให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทข.) ทราบว่ามีผู้ไร้ที่ดินทำกินมากถึง 400,422 ราย

(7.2.3) ปัญหาการเช่าที่ดินทำการเกษตร

กลุ่มประชากรที่มีปัญหาการเช่าที่ดิน คือผู้เช่าที่ดินทำกินในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วยผู้ไร้ที่ดินทำกิน หรือมีที่ดินน้อยไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

ข้อมูลผู้เช่าที่ดินในปัจจุบัน ไม่มีหน่วยงานที่ดำเนินการโดยตรง โดยที่ข้อมูลพื้นที่ที่เกษตรกรเช่าซึ่งปรากฏในเอกสารของ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ระบุเฉพาะ "พื้นที่เช่า" ว่ามีเนื้อที่ประมาณ 30

ล้านไร่ แต่มีได้ระบุจำนวนผู้เช่า อีกส่วนราชการหนึ่งที่มีข้อมูลการเช่าที่ดิน คือ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

อนึ่งการเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรมีแนวคิด 2 ด้าน คือด้านที่ดี เป็นการเข้าสู่ที่ดิน (Access) ของผู้ไร้ที่ดินทำกินได้เร็วที่สุด ส่วนแนวคิดด้านที่ไม่เห็นด้วยคือ ผู้เช่าต้องจ่ายค่าเช่าในรูปตัวเงินหรือผลผลิตพืชบางรายการในอัตราที่สูง

(8) สภาพเศรษฐกิจในภาพรวม

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย (1) การประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม (2) แรงงาน และ (3) รายได้-รายจ่าย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(8.1) การประกอบอาชีพ

(8.1.1) ด้านเกษตรกรรม

เกษตรกรทำการเกษตรโดยปลูกข้าว อ้อย และพืชผัก เป็นหลัก พืชผักที่ปลูก ได้แก่ หอมต้น ผักบุ้ง คื่นหีป หน่อไม้ฝรั่ง ผักคะน้า ร่องลงมาก็ปลูกไม้ผลและไม้ดอก เช่น กุหลาบ มะลิ ดาวเรือง ส่วนไม้ผล เช่น มะม่วง มะนาว นอกจากนั้นยังมีการทำปศุสัตว์พวกไก่เนื้อ โค และสุกร และมีเลี้ยงสัตว์น้ำบ้าง (รูปที่ 2-9)

(8.1.2) ด้านอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร นอกจากนั้นยังมีอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น ทำขนม เลี้ยงปลาเลี้ยงงูม แปรรูปสมุนไพร รองเท้าหนัง เป็นต้น เกษตรกรในพื้นที่ยังมีการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จากการนำเอาแนวทางเศรษฐกิจชุมชนหรือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

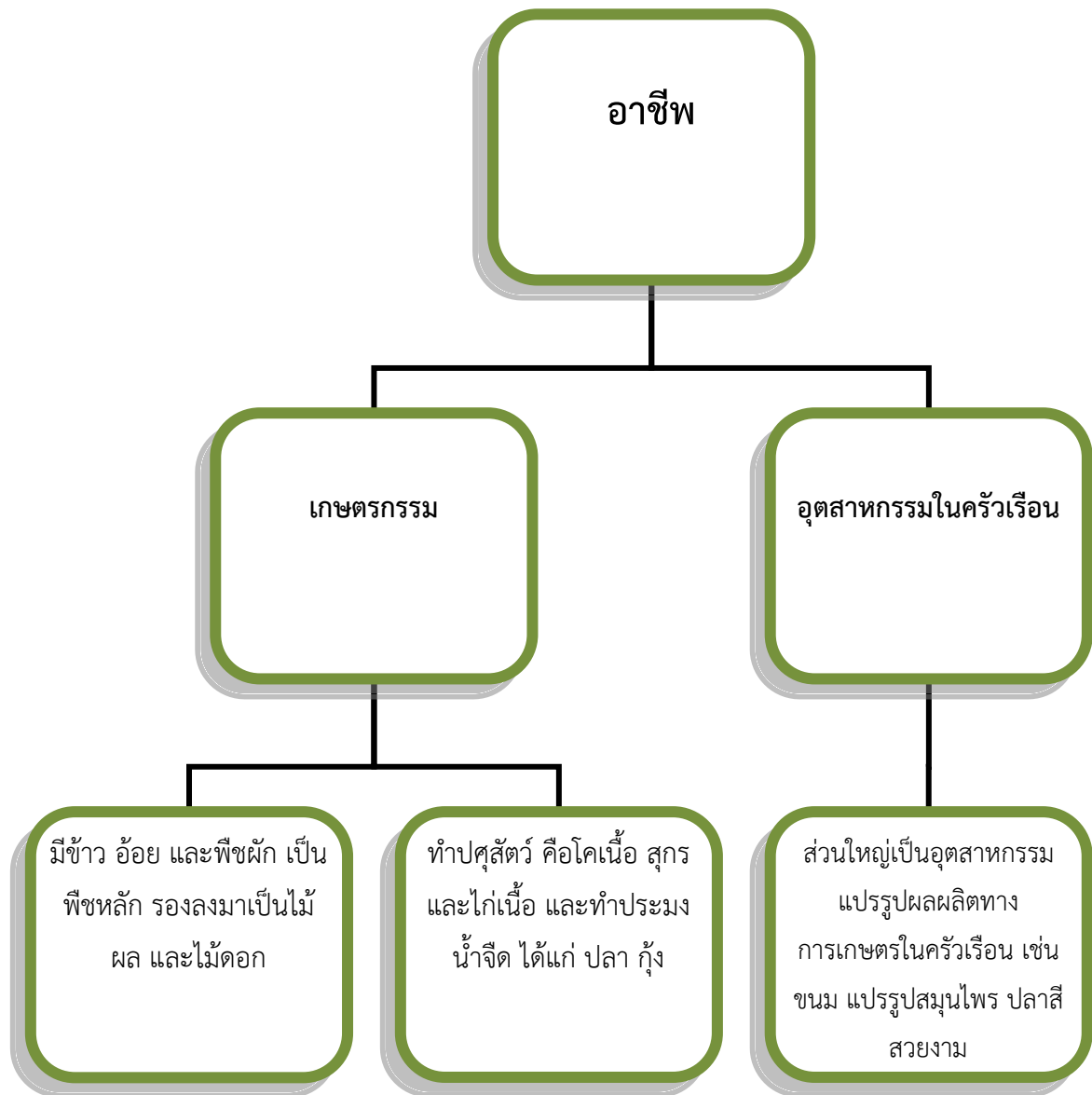
(8.2) ด้านแรงงาน

จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) พบว่า ประชากรที่มีอายุ 15-60 ปี ได้รับค่าแรงในพื้นที่เฉลี่ยวันละ 315 บาท ต่ำกว่าระดับจังหวัดที่กำหนดอัตราค่าแรงขั้นต่ำวันละ 325 บาท โดยเฉพาะแรงงานด้านการเกษตร ประชากรอายุระหว่าง 25-50 ปี ซึ่งในพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ นอกเหนือจากการเกษตรแล้วส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป อาชีพร่องลงมาเป็นรับราชการ ค้าขาย และอื่นๆ

(8.3) รายได้-รายจ่าย

รายได้มาจากการทำเกษตรกรรม (ทำนา ปลูกอ้อยและพืชผัก ปศุสัตว์ ประมงน้ำจืด) รับจ้าง รับราชการ และอาชีพเสริม จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2561 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย 323,556.37 บาทต่อปี และรายจ่ายบุคคลเฉลี่ย 92,499.57 บาทต่อปี ในส่วนของด้านรายจ่าย มีรายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ย 234,263.34 บาทต่อปี และรายจ่ายบุคคลเฉลี่ย 67,425.77 บาทต่อปี (ตารางที่ 2-6

และ ตารางที่ 2-7) เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่า รายจ่ายของครัวเรือนส่วนใหญ่ใช้ไปในการอุปโภคบริโภคที่จำเป็น รองลงมาใช้ไปในการอุปโภคบริโภคไม่ที่จำเป็น คิดเป็นร้อยละ 65.16 และ 16.85 ตามลำดับ (รูปที่ 2-10)

รูปที่ 2-9 การประกอบอาชีพของประชากร

ตารางที่ 2-6 รายได้เฉลี่ยครัวเรือน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ปี 2561

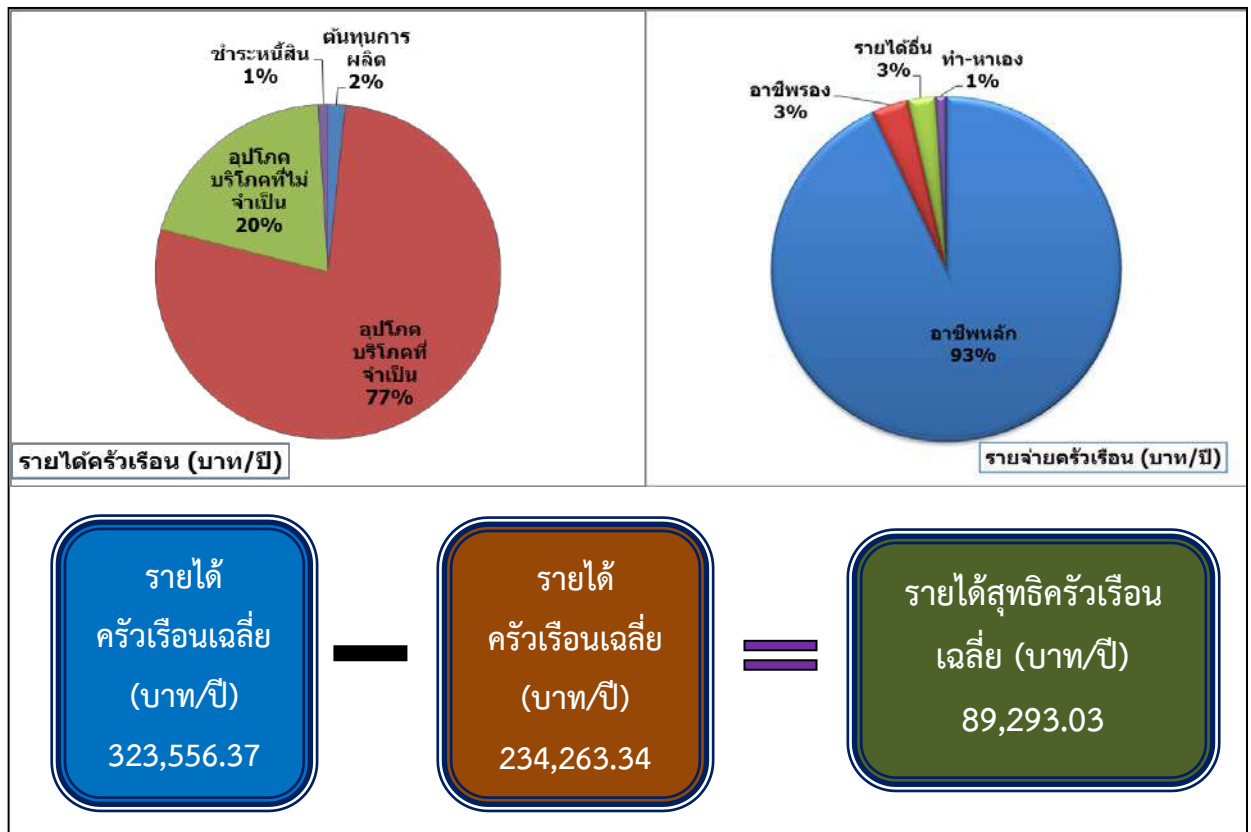
พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ ครัวเรือน เฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้ บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง		
หมู่ที่ 1 บ้านนา	532,464.45	15,682.46	3,897.63	473.93	552,518.48	160,139.29
หมู่ที่ 2 บ้านหัวทุ่ง	134,002.11	1,218.31	3,373.24	528.17	139,121.83	43,418.24
หมู่ที่ 3 บ้านหนองนางแซ	337,305.16	5,296.71	11,477.56	3,980.75	358,060.19	101,418.64
หมู่ที่ 4 บ้านหุบรัก	154,862.64	9,785.71	15,086.81	9,719.78	189,454.95	63,617.71
หมู่ที่ 5 บ้านโพรงมะเดื่อ	349,571.10	12,776.08	19,654.49	0.00	382,001.66	109,402.95
หมู่ที่ 6 บ้านหนองลาดหญ้า	212,382.51	19,642.08	14,773.22	3,734.97	250,532.79	86,341.81
หมู่ที่ 7 บ้านอ้อมพยศ	186,142.16	19,416.67	10,371.57	9,653.92	225,584.31	66,791.29
หมู่ที่ 8 บ้านไร่เก่า	470,434.05	9,372.76	13,721.86	3,868.46	497,397.13	133,308.17
หมู่ที่ 9 บ้านหนองแหม	305,968.30	2,837.04	7,263.70	1,780.74	317,849.78	80,961.74
หมู่ที่ 10 บ้านไร่	485,462.96	12,355.56	3,088.52	666.67	501,573.70	139,326.03
หมู่ที่ 11 บ้านหนองหมา	109,143.94	8,874.24	2,753.03	257.58	121,028.79	45,002.25
หมู่ที่ 12 บ้านกาเลี้ยงลูก	388,870.00	11,900.00	6,434.00	4,950.00	412,154.00	128,798.13
หมู่ที่ 13 บ้านหนองหิน	496,889.21	16,964.75	11,029.50	9,417.27	534,300.72	131,215.19
หมู่ที่ 14 บ้านห้วยหนองกร่าง	169,165.03	27,895.71	8,056.13	2,638.04	207,754.91	58,537.68
หมู่ที่ 15 บ้านใหม่	327,251.23	5,268.97	5,296.55	2,116.26	339,933.00	83,441.84
หมู่ที่ 16 บ้านหนองจอก	364,339.62	5,660.38	4,792.45	283.02	375,075.47	90,771.69
หมู่ที่ 17 บ้านทุ่งคล้อ	95,631.07	485.44	0.00	0.00	96,116.50	50,000.00
เฉลี่ยรวมทุกพื้นที่	301,169.74	10,907.82	8,298.25	3,180.56	323,556.37	92,499.57

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2561)

ตารางที่ 2-7 รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ปี 2561

พื้นที่	แหล่งรายจ่ายของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายจ่าย ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่าย บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	ต้นทุนการ ผลิต	อุปโภค บริโภค ที่จำเป็น	อุปโภค บริโภค ที่ไม่จำเป็น	ชำระ หนี้สิน		
หมู่ที่ 1 บ้านนา	219.19	286,222.75	35,222.75	0.00	321,664.69	93,229.74
หมู่ที่ 2 บ้านหัวทุ่ง	22,316.90	47,309.86	36,042.25	1,232.39	106,901.41	33,362.64
หมู่ที่ 3 บ้านหนองนางแซ่	54,314.55	172,417.84	91,009.39	0.00	317,741.78	89,998.67
หมู่ที่ 4 บ้านหุบรัก	50,733.52	85,241.76	19,192.31	439.56	155,607.14	52,251.85
หมู่ที่ 5 บ้านโพรงมะเดื่อ	2,325.58	222,059.80	40,481.73	0.00	264,867.11	75,856.33
หมู่ที่ 6 บ้านหนองลาดหญ้า	93,013.66	78,032.79	43,827.87	5,410.93	220,285.25	75,917.51
หมู่ที่ 7 บ้านอ้อมพยศ	27,235.29	131,779.41	30,446.08	49.02	189,509.80	56,110.30
หมู่ที่ 8 บ้านไร่เก่า	42,773.84	270,307.89	53,631.90	4,913.98	371,627.60	99,600.48
หมู่ที่ 9 บ้านหนองแขม	15,892.00	151,296.00	26,240.74	48.15	193,476.89	49,281.85
หมู่ที่ 10 บ้านไร่	333.33	293,914.81	34,312.59	0.00	328,560.74	91,266.87
หมู่ที่ 11 บ้านหนองหมา	18,590.91	41,590.91	26,583.33	75.76	86,840.91	32,290.14
หมู่ที่ 12 บ้านกาเลี้ยงลูก	3,150.00	214,780.00	65,680.00	0.00	283,610.00	88,628.13
หมู่ที่ 13 บ้านหนองหิน	5,258.99	287,467.63	36,736.69	21.58	329,484.89	80,915.90
หมู่ที่ 14 บ้านห้วยหนองกร่าง	26,238.34	81,519.94	31,039.26	153.37	138,950.92	39,151.25
หมู่ที่ 15 บ้านใหม่	82,985.22	122,729.06	63,669.95	1,576.35	270,960.59	66,511.49
หมู่ที่ 16 บ้านหนองจอก	152,830.19	108,207.55	36,839.62	16,500.00	314,377.36	76,082.19
หมู่ที่ 17 บ้านทุ่งคล้อ	88,009.71	0.00	0.00	0.00	88,009.71	45,782.83
เฉลี่ยรวมทุกพื้นที่	3,180.05	152,639.88	39,468.03	1,789.48	234,263.34	67,425.77

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2561)

รูปที่ 2-10 รายได้ รายจ่าย ของครัวเรือนเฉลี่ย ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

(8.4) พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ พืชที่มีอนาคต และพืชเสริมรายได้

ตำบลโพรงมะเดื่อ มีการทำการเกษตรกรรม และสภาพพื้นที่มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชต่างๆ ดังนี้

(8.4.1) พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าวพันธุ์สุพรรณบุรี1 ผลผลิตเฉลี่ย 800 กิโลกรัมต่อไร่ อ้อยพันธุ์ K200 ผลผลิตเฉลี่ย 13,000 กิโลกรัมต่อไร่ และพืชผัก ผลผลิตเฉลี่ย 2,000 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อพิจารณาต้นทุนและผลตอบแทน พบว่าข้าวพันธุ์สุพรรณบุรี1 ผลตอบแทน 1,470 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน 1.23 อ้อยพันธุ์ K200 ผลตอบแทน 1,990 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน 1.22 และพืชผัก ผลตอบแทน 10,600 บาทต่อไร่ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน 4.11 ทั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า เกษตรกรที่ปลูกพืชผักให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากว่าการปลูกพืชอื่น (ตารางที่ 2-8)

(8.4.2) พืชที่มีอนาคตทั้งด้านคุณภาพและราคาตลาด คือ มะม่วง มะนาว

(8.4.3) พืชทางเลือกเพิ่มเติมในอนาคต คือ เกษตรอินทรีย์

ตารางที่ 2-8 ต้นทุน ผลตอบแทน การผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ในพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ ปี 2561

รายการ	ข้าว (สุพรรณบุรี1)	อ้อย (K200)	พืชผัก (คะน้า)
ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	6,530	8,930	3,400
ผลผลิตต่อไร่ (กก./ไร่)	800	13,000	2,000
ราคาผลผลิต ณ ไร่นา (บาท/กก.)	10	0.84	7
รวมมูลค่าผลผลิต (บาท/ไร่)	8,000	10,920	14,000
ผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)	1,470	1,990	10,600
อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนทั้งหมด	1.23	1.22	4.11

ที่มา : จากการวิเคราะห์ในรายงานของแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ตำบลโพรงมะเดื่อ (สำนักงานเกษตรอำเภอ จังหวัดนครปฐม)

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม คือ
1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรที่ดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรน้ำ

3.1.1 แหล่งน้ำตามธรรมชาติและที่มีการพัฒนา

มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ ลำห้วยหนองกร่าง คลองดินธรรมชาติ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ บ่อน้ำบาดาลพร้อมท่อถึง จำนวน 35 ท่อ อยู่ในพื้นที่ระบบชลประทานของกรมชลประทานเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ คลองชลประทาน 5 ซ้ายตอนนครปฐม และคลอง 8 ขวา ตอนนครปฐม นอกจากนี้ยังมี คลองชลประทานดินและบ่อทรายเก่า ในส่วนของน้ำดื่มมาใช้ มีการใช้น้ำประปา และสวมรดน้ำใช้ทุกหมู่บ้าน

ตารางที่ 3-1 ทรัพยากรน้ำใน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

แหล่งน้ำตามธรรมชาติ	
บึง/หนอง (แห่ง)	1
ลำน้ำลำห้วย (สาย)	3
แหล่งน้ำที่มีการพัฒนา	
บ่อน้ำตื้น	31
บ่อน้ำบาดาล (แห่ง)	103

3.2 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม สามารถจำแนกดินได้ 4 ชุดดิน (soil series) 7 ประเภทดิน และ 5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด รวมทั้งสิ้น 12 หน่วยแผนที่ดิน (ตารางที่ 3-3 และภาพที่ 3-4)

3.3.1 ชุดดินกำแพงแสน: (Kamphaeng Saen series : Ks)

การจำแนกดิน : Fine-silty, mixed, semiactive, isohyperthermic Typic Haplustalfs

การกำเนิด : ตะกอนน้ำพา

สภาพพื้นที่ : ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์

สัณฐานดิน : มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วน ลึกมาก มีการระบายน้ำดี น้ำซึมผ่านได้ปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลางถึงช้า

ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลเข้ม ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างอ่อน (pH 7.0-8.0) ดินล่างตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีน้ำตาลถึงสีน้ำตาลเข้ม พบเกล็ดแร่ไมกาตลอดหน้าตัดของดินและมวลสารพวกปูนสะสมปะปนอยู่ในดิน ชั้นล่างปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 7.0-8.5) บางบริเวณอาจพบชั้นทรายแทรกในชั้นดินล่างๆ

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน : อาจจะขาดน้ำในช่วงฤดูเพาะปลูกซึ่งทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต

การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน : ปลูกอ้อย พืชผัก และทำนา

ดินคล้ายชุดดินกำแพงแสน (Ks) ที่สำรวจในตำบลโพรงมะเดื่อ จำแนกได้ 2 ประเภทดิน มีเนื้อที่ 7523 ไร่ หรือร้อยละ 36.14 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่

1) Ks-mw-sic1A/d5,E0 : ดินคล้ายชุดดินกำแพงแสนที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมากและไม่มีการกร่อน มีเนื้อที่ 6657 ไร่ หรือร้อยละ 31.982 ของพื้นที่ตำบล

2) Ks-mw-sic1A/d5,E0,b : ดินคล้ายชุดดินกำแพงแสนที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดิน บนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมาก ไม่มีการกร่อนและทำคันนา มีเนื้อที่ 866 ไร่ หรือร้อยละ 4.16 ของพื้นที่ตำบล

3.3.2 ชุดดินนครปฐม: (Nakhon Phatom :Np)

การจำแนกดิน : Fine, mixed, active, isohyperthermic Aeric Endoaqualfs

การกำเนิด : ตะกอนน้ำพา

ปัญหาการใช้สภาพพื้นที่ : ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2

เปอร์เซ็นต์

สัณฐานดิน : มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ลึกมาก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว น้ำซึมผ่านได้ช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า ดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง หรือดินร่วนปนดินเหนียวสีน้ำตาลปนเทาหรือน้ำตาลเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.0-6.5) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลปนเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 6.5-8.0) ในตอนล่าง จะพบมวลก้อนกลมของเหล็กและแมงกานีส รวมทั้งมวลก้อนกลมของปูน ที่ระดับความลึกมากกว่า 80 ซม. พบจุดประสีน้ำตาลแก่หรือน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน

การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน : ทำนา ปลูกอ้อย และพืชผัก

ชุดดินนครปฐม (Np) ที่สำรวจในตำบลโพรงมะเดื่อ จำแนกได้ 2 ประเภทดิน มีเนื้อที่ 1,521 ไร่ หรือร้อยละ 7.31 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่

1) Np-sicA/d5,E0 : ชุดดินนครปฐม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมากและไม่มีการกร่อน มีเนื้อที่ 653 ไร่ หรือร้อยละ 3.14 ของพื้นที่ตำบล

2) Np-sicA/d5,E0,rb : ชุดดินนครปฐม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมาก ไม่มีการกร่อนและมีการยกทรง มีเนื้อที่ 868 ไร่ หรือร้อยละ 4.17 ของพื้นที่ตำบล

3.3.3 ชุดดินราชบุรี: (Ratchaburi series: Rb)

การจำแนกดิน : Fine, mixed, active, nonacid, isohyperthermic Vertic (Aeric) Endoaquepts

การกำเนิด : ตะกอนน้ำพา

สภาพพื้นที่ : ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์

สัณฐานดิน : มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้งหรือดินเหนียว ลึกมาก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว น้ำซึมผ่านได้ช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า

ดินบนเนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้งหรือดินเหนียว สีนํ้าตาลปนเทาเข้ม มีจุดประสีนํ้าตาลแก่และนํ้าตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง (pH 5.5-7.0) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียว สีนํ้าตาลปนเทาเข้มหรือนํ้าตาลเข้ม มีจุดประสีนํ้าตาลปนเหลือง นํ้าตาลและนํ้าตาลปนเหลือง ในชั้นล่าง อาจพบรอยอุกและจุดประสีแดงปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 7.0-8.0) อาจพบเกล็ดแร่ไมกา ก้อนเหล็ก และแมงกานีสสะสมตลอดหน้าตัดดิน

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เป็นที่ลุ่มต่ำ มักมีนํ้าท่วมขังนาน

การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน : ทำนา ปลูกอ้อย และพืชผัก

ชุดดินราชบุรี (Rb) ที่สำรวจในตำบลโพรงมะเดื่อ จำแนกได้ 2 ประเภทดิน มีเนื้อที่ 1,787 ไร่ หรือร้อยละ 8.58 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่

1) Rb-sicA/d5,E0 : ชุดดินราชบุรี ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมากและไม่มีการกร่อน มีเนื้อที่ 1031 ไร่ หรือร้อยละ 4.95 ของพื้นที่ตำบล

2) Rb-sicA/d5,E0,rb: ชุดดินราชบุรี ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมาก ไม่มีการกร่อนและมีการกร่อน มีเนื้อที่ 756 ไร่ หรือร้อยละ 3.63 ของพื้นที่ตำบล

3.3.4 ชุดดินท่าม่วง: (Tha Muang series: Tm)

การจำแนกดิน Coarse-loamy, mixed, active, calcareous, isohyperthermic
Typic Ustifluvents

การกำเนิด : ตะกอนน้ำพา

สภาพพื้นที่ :ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์

ลักษณะดิน : มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ลึกมาก มีการระบายน้ำดีปานกลางถึงดี น้ำซึมผ่านได้ปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลาง

ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินร่วนหรือ

ดินร่วนปนทราย สีนํ้าตาล สีนํ้าตาลเข้ม และสีนํ้าตาลปนเทา ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.5-6.5) ดินตอนล่างมีลักษณะเนื้อดินและสีไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับตะกอนที่น้ำพามาทับถมในแต่ละปี ซึ่งอาจแตกต่างกันเห็นได้ชัดเจน เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ดินร่วนหรือดินร่วนเหนียวปนทรายสลับกันไปมา สีนํ้าตาลหรือนํ้าตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง (pH 6.0-7.0) อาจพบจุดประสีในดินล่างที่ความลึก 50-100 ซม.จากผิวดิน และพบเกล็ดแร่ไมกาปะปนอยู่ตลอดหน้าตัดดิน

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน : มีนํ้าท่วมในบางช่วงของฤดูเพาะปลูกทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโตได้ หน้าดินค่อนข้างเป็นทราย

การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน : ปลูกอ้อย และพืชผัก

ชุดดินท่าม่วง (Tm) ที่สำรวจในตำบลโพรงมะเดื่อ จำแนกได้ 1 ประเภทดิน มีเนื้อที่ 33 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่

1) Tm-silA/d5,E0 : ชุดดินท่าม่วง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแข็ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมากและไม่มีการกร่อน มีเนื้อที่ 33 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของพื้นที่ตำบล

3.3.5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด (miscellaneous area) พื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ จำแนกพื้นที่เบ็ดเตล็ด ได้ 6 หน่วยแผนที่ มีเนื้อที่รวม 9,953 ไร่ หรือร้อยละ 47.81 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่

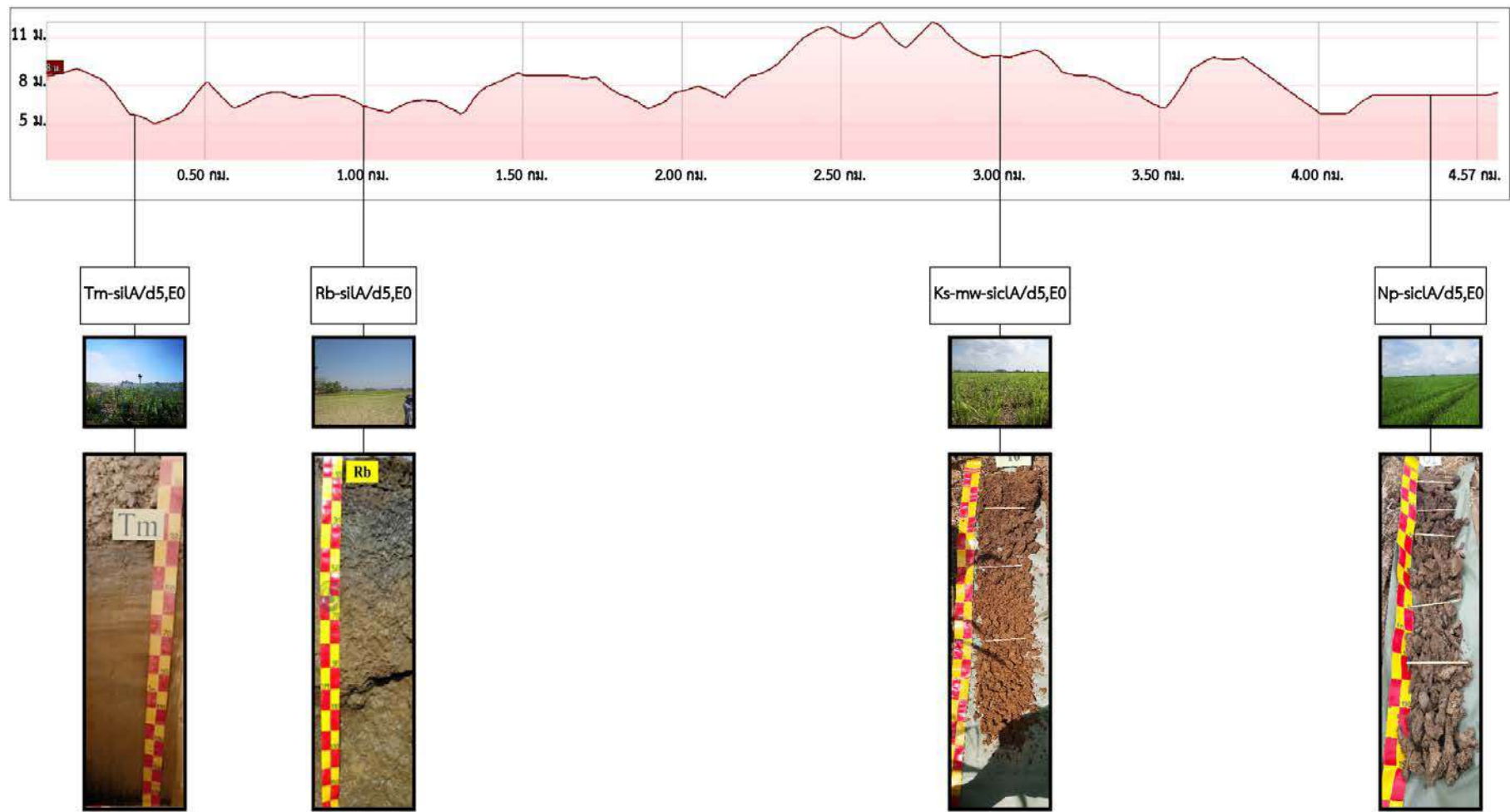
1) หน่วยแผนที่ AF (Animal Farm) พื้นที่ปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 627 ไร่ หรือร้อยละ 3.00 ของพื้นที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ AQ (Aquaculture) พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 2,143 ไร่ หรือร้อยละ 10.29 ของพื้นที่ตำบล

3) หน่วยแผนที่ ML (Made Land) ที่ดินดัดแปลง มีเนื้อที่ 1,262 ไร่ หรือร้อยละ 6.06 ของพื้นที่ตำบล

4) หน่วยแผนที่ U (Urban) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 4,999 ไร่ หรือร้อยละ 24.03 ของพื้นที่ตำบล

5) หน่วยแผนที่ W (water Body) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 922 ไร่ หรือร้อยละ 4.43 ของพื้นที่ตำบล

รูปที่ 3-1 ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 3-2 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

หน่วยแผนที่ดิน	ทรัพยากรดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Ks-mw-sicA/d5,E0	ดินคล้ายชุดดินกำแพงแสนที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมาก และไม่มีการกร่อน	6,657	31.98
Ks-mw-sicA/d5,E0,b	ดินคล้ายชุดดินกำแพงแสนที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมาก ไม่มีการกร่อน และทำคันทนา	866	4.16
Np-sicA/d5,E0	ชุดดินนครปฐม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมากและไม่มีการกร่อน	653	3.14
Np-sicA/d5,E0,rb	ชุดดินนครปฐม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมาก ไม่มีการกร่อน และมีการกร่อน	868	4.17
Rb-sicA/d5,E0	ชุดดินราชบุรี ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมาก และไม่มีการกร่อน	1,031	4.95
Rb-sicA/d5,E0,rb	ชุดดินราชบุรี ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมาก ไม่มีการกร่อน และมีการกร่อน	756	3.63
Tm-silA/d5,E0	ชุดดินท่าม่วง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ ลึกมาก และไม่มีการกร่อน	33	0.16
AF	พื้นที่ป่าสุทธ	627	3.00
AQ	พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	2,143	10.29
ML	ที่ดินดัดแปลง	1,262	6.06
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	4,999	24.03
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	922	4.43
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		20,817	100.00

ที่มา : ปรับปรุงจากข้อมูลชุดดิน มาตรฐาน 1:25,000 กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2561)

ตารางที่ 3-3 สมบัติดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

หน่วยแผนที่ดิน	ความ ลาด ชัน	การระบาย น้ำ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน (CEC)	ความ อิ่มตัวเบส (BS)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ (OM)	ฟอสฟอรัสที่ เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดม สมบูรณ์	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Ks-mw-sicA/d5,E0	0-2	ดีปานกลาง	10-20	35-75	>150	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	6,657	31.98
Ks-mw-sicA/d5,E0,b	0-2	เลว	10-20	35-75	>150	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	866	4.16
Np-sicA/d5,E0	0-2	ค่อนข้างเลว	10-20	35-75	>150	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	653	3.14
Np-sicA/d5,E0,rb	0-2	ดี	10-20	35-75	>150	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	868	4.17
Rb-sicA/d5,E0	0-2	ค่อนข้างเลว	>20	35-75	>150	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	1,031	4.95
Rb-sicA/d5,E0,rb	0-2	ดี	>20	35-75	>150	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	756	3.63
Tm-silA/d5,E0	0-2	ดี	<10	35-75	>150	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	33	0.16
AF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	627	3.00
AQ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,143	10.29
ML	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,262	6.06
U	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,999	24.03
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	922	4.43
รวมเนื้อที่ทั้งหมด										20,817	100.00

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- (1) พื้นที่ (Area)
- (2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- (3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- (1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- (2) ความต้องการของชุมชน
- (3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- (4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการคือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- (1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- (2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- (3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- (4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

ดังที่กล่าวข้างต้นว่า วัตถุประสงค์ของการจัดทำ PRA ก็เพื่อให้ทราบความต้องการของชุมชน เกษตรกร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการใช้ที่ดินมีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

การวิเคราะห์จึงมีความจำเป็นต้องแบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551 มาตรา 16

ส่วนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน เกษตรกร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จำเป็นต้องขอการสนับสนุนจากส่วนราชการต่างๆ

4.3 การวิเคราะห์

จากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2562 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

(1) ปัญหาหลักของตำบลโพรงมะเดื่อ

1) ทรัพยากรดิน

ปัญหาดินแน่นตัว (Compaction of soil) โครงสร้างของดินเปลี่ยนแปลงจากเดิมเกิดจากการไถพรวนโดยเครื่องจักรกลหนัก ติดต่อกันเป็นเวลานาน

ปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากการใช้ประโยชน์พื้นที่ในการปลูกพืชโดยไม่มีการพักดินและขาดการปรับปรุงบำรุงดิน

2) ทรัพยากรน้ำ

การขาดน้ำในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากปัญหาการกระจายน้ำเข้าแปลงปลูกพืชถึงแม้ว่าจะอยู่ในเขตชลประทานแต่บางพื้นที่มีระบบส่งน้ำสูงกว่าระดับน้ำทำให้ต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำเข้าพื้นที่

น้ำท่วมขังแปลงในช่วงฤดูฝน เนื่องจาก คู คลอง ระบายน้ำตื้นเขินทำให้เกิดปัญหาการระบายน้ำออกจากแปลง

3) ด้านผลผลิตพืช/โรคและแมลงศัตรูพืช

มีการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ทำให้มีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในปริมาณมาก เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ทำให้เกิดการดื้อยา และพืชผักมีการปนเปื้อนของสารเคมี

4) ด้านปัจจัยการผลิต/ต้นทุนการผลิตสูง

ต้นทุนด้านปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้นทั้งค่าปุ๋ยเคมี ยากำจัดศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์พืช ค่าแรงงาน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเช่าที่

5) ปัญหาเรื่องตลาด

ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ เกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาเองได้ โดยผลผลิตข้าวที่ได้นำไปขายให้โรงสี ภายในตำบลและตำบลใกล้เคียง ส่วนผลผลิตพืชผักและไม้ผลขายผ่านพ่อค้าคนกลางที่เข้ามาซื้อจากแหล่งผลิต

(2) ความต้องการของเกษตรกร

1) เกษตรกรต้องการระบบกระจายน้ำเข้าในไร่นา ขุดลอกคลองส่งน้ำ เพื่อลดปัญหาน้ำท่วมระบายไม่ทันในฤดูฝน และมีน้ำใช้เพียงพอในฤดูแล้ง

2) มีแหล่งน้ำใช้สำรองในฤดูแล้ง

3) เกษตรกรต้องการแก้ไขปัญหาดินแน่นตัว ปรับปรุงโครงสร้างดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยเฉพาะพื้นที่ปลูกข้าวและพืชผัก

4) ลดต้นทุนการผลิตด้านค่าปุ๋ย ยากำจัดศัตรูพืช ค่าเมล็ดพันธุ์พืช ค่าเชื้อเพลิง ค่าแรงงาน ค่าเช่าที่

5) ต้องการแหล่งจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ (ข้าว/ผัก) ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ไม่มีพันธุ์ปนเปื้อน และตรงตามความต้องการของตลาด

6) ต้องการผลิตข้าวเพื่อจำหน่ายเป็นเมล็ดพันธุ์แทนจำหน่ายให้โรงสี

7) ต้องการทำพืชผักอินทรีย์/ปลอดภัย

8) ต้องการให้จัดหาที่ดินทำกิน

(3) ที่มาของรายได้จากการเกษตรในปัจจุบัน

1) ที่มาของรายได้จากภาคการเกษตร

ในพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ มีการปลูกพืชที่หลากหลาย ได้แก่ ข้าว อ้อย ไม้ผล/ไม้ยืนต้น พืชผักชนิดต่างๆ ไม้ดอก/ไม้ประดับ

2) ปศุสัตว์ มีการเลี้ยงสัตว์ไก่เนื้อ โค และสุกร

3) ประมงน้ำจืด มีการเลี้ยงปลาน้ำจืด และกุ้ง

(4) นวัตกรรม

ตำบลโพรงมะเดื่อ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพปลูกผัก และมีปัญหาเรื่องการระบาดของเพลี้ยแป้ง ได้มีเกษตรกรคิดสูตร โดยใช้แอลกอฮอล์หรือเหล้าขาวผสมกับสารเคมีฉีดพ่นเพื่อทำลายเยื่อหุ้มตัวเพลี้ยแป้ง สารเคมีสามารถทำลายได้ผลดี

เกษตรกรผู้ทำนามีปัญหาด้านศัตรูข้าว คือ หอยเชอร์ระบาดกินข้าวกล้าที่หวานใหม่ ๆ เสียหายจำนวนมาก จึงมีผู้คิดริเริ่มใช้ ต้นตำลึงพันเป็นก้อนกลม วางล่อให้หอยเชอร์มากิน แล้วใช้สวิงช้อนไปกำจัดได้เป็นอย่างดี

จากผลการจัดทำ PRA ในตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ที่ระบุถึงปัญหา และ ความต้องการของเกษตรกร/ชุมชน/เทศบาล ไว้ข้างต้นนั้น การวิเคราะห์ที่จะเริ่มต้นด้วยการนำระบบ DPSIR มาใช้เพื่อระบุปัญหาในภาพรวม หลังจากนั้น ระบุ ปัญหา ความต้องการ การใช้ที่ดินในปัจจุบัน ความเหมาะสมของดิน การกำหนดเขตการใช้ที่ดินในอนาคตพร้อมข้อเสนอแนะ และ กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนด

DPSIR (Driver-Pressure-State-Impact-Responses Framework) หมายถึง กรอบการทำงานสำหรับอธิบายปฏิสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับสิ่งแวดล้อม ผลกระทบของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อม จากการพึ่งพาซึ่งกันและกัน กรอบการทำงานเป็นส่วนเสริมของรูปแบบการตอบสนองต่อความกดดันของรัฐที่พัฒนาขึ้น โดยขั้นตอนแรกจะรวบรวมข้อมูลและข้อมูลเกี่ยวกับส่วนประกอบต่าง ๆ ที่อยู่ในห่วงโซ่ DPSIR แล้ว การเชื่อมต่อที่เป็นไปได้ระหว่างด้านต่าง ๆ เหล่านี้ซึ่งถูกตั้งสมมติฐานไว้ ด้วยการใช้กรอบการสร้างแบบจำลอง DPSIR ทำให้สามารถวัดประสิทธิภาพของการตอบสนองที่วางไว้ กรอบแนวคิด DPSIR มีสาระสำคัญ คือกิจกรรมของมนุษย์เป็นตัวขับเคลื่อนในการสร้างภาวะ กดดัน แก่สิ่งแวดล้อม (Pressure) ส่งผลให้สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแปรเปลี่ยนไป (State) สภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นและข้อมูลคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจึงถูกนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการตอบสนองในการแก้ปัญหา (Response) ลดผลกระทบตลอดจนป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต(Kristensen P, 2004)

แรงขับเคลื่อน (D-Driver) แรงขับเคลื่อน ที่มีจะมีพลังมาก (นโยบายชาติ โลกาภิวัตน์ ค่านิยม ความเชื่อของสังคม ฯลฯ) คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่จะมีผลกระทบกับแรงกดดัน (Pressure) ตัวขับเคลื่อนเป็นสิ่งที่สามารถวัดเป็นปริมาณ หรือตัวชี้วัดทางเศรษฐกิจได้ ตัวอย่าง เช่น การเติบโตของประชากร การเติบโตทางเศรษฐกิจ หรือความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เป็นต้น

ภาวะกดดัน (P-Pressure) สาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ (กิจกรรม) ใช้อธิบายกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ที่จะมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ที่เป็นสาเหตุทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีสภาพเปลี่ยนแปลงไปตัวอย่าง เช่น การคมนาคมขนส่งการอุตสาหกรรม/เกษตรกรรม แบบ

แผนของการใช้พลังงาน อัตราการขยายตัวของรายได้ ความหนาแน่นของประชากร ตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นภาวะกดดันที่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติลดลง และสิ่งแวดล้อมต้องเสื่อมโทรมลง ตัวอย่างเช่น การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของมนุษย์ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม

สภาวะ (S-State) สถานการณ์ที่เราสนใจ อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ ใช้อธิบายสภาพหรือสถานะของสภาพแวดล้อมที่ต้องการ การแก้ไขหรือปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือลักษณะทางกายภาพของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งจากภาวะกดดันและการตอบสนอง เช่นคุณภาพน้ำ อากาศ พื้นที่ป่า การพังทลายของหน้าดิน ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ความเข้มข้นของก๊าซเรือนกระจกในชั้น บรรยากาศของโลกซึ่งบ่งบอกถึง สภาพแวดล้อม เป็นต้น

ผลกระทบ (I-Impact) ผลลัพธ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ตัวอย่าง เช่น การเสื่อมของดินจะทำให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง เป็นต้น

การตอบสนอง (R-Responses) การจัดการ แผนงาน โครงการ กิจกรรม องค์กร และกลไกการทำงาน (กฎหมาย งบประมาณ บุคลากร ประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วม การตรวจสอบ ความโปร่งใส ฯลฯ)

จากรูปที่ 4-1 การวิเคราะห์ภาพรวมในระบบ DPSIR แสดงให้เห็นว่าตำบลโพรงมะเดื่อ มีปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์และขาดแคลนน้ำบางช่วงในฤดูแล้ง และน้ำท่วมแปลงในฤดูฝน ทำให้ผลผลิตของพืชที่ปลูกค่อนข้างต่ำ ต้องลงทุนซื้อปุ๋ยเคมี และต้องจ่ายน้ำมันเป็นเชื้อเพลิงเพื่อสูบน้ำเข้าพื้นที่ เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ การใช้ที่ดินเป็นนาข้าว ความเหมาะสมของดินอยู่ในชั้น S2 การกำหนดเขตการใช้ที่ดินในอนาคต เกษตรกรต้องการทำนาต่อไป จึงกำหนดไว้เป็นนาข้าว แต่จะมีการเปลี่ยนจากการผลิตข้าวเพื่อบริโภคเป็น “การผลิตพันธุ์ข้าว” แทน ดังนั้นกิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551 จึงควรมีการ สนับสนุนการปลูกพืชปุ๋ยสด การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การปลูกพืชตระกูลถั่วหลังนา ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาดินขาดแคลนน้ำ ซึ่งจะมีการก่อสร้างบ่อน้ำในไร่นา แหล่งน้ำขนาดเล็ก ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามยังมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการสำรวจรายละเอียดเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง โดยจำเป็นต้องดำเนินการ ดังนี้

1. เก็บตัวอย่างดินในที่ดินของเกษตรกร โดยระบุรายชื่อ พิกัด การใช้ที่ดินในปัจจุบัน เพื่อตรวจสอบปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ต่ำตามปัญหาที่เกษตรกรต้องการไปแก้ไขและปรับปรุง ตามตารางที่ 4-1 และ รูปที่ 4-3

จากผลการวิเคราะห์ดิน 20 ตัวอย่าง (ตารางที่ 4-1 รูปที่ 4-3) มีรายละเอียดดังนี้

1. ปฏิกริยาของดิน (pH)

5.0 – 5.5	กรดจัด	= 1 ตัวอย่าง
5.5 – 6.0	กรดปานกลาง	= 1 ตัวอย่าง
6.1 – 6.5	กรดเล็กน้อย	= 5 ตัวอย่าง
6.6 – 7.3	เป็นกลาง	= 9 ตัวอย่าง
7.4 – 7.8	ด่างเล็กน้อย	= 4 ตัวอย่าง

สรุปได้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ดินเป็นกลาง ซึ่งมีความเหมาะสมต่อการปลูกพืชจึงไม่มีความจำเป็นต้องปรับสภาพดินด้วยปุ๋ยก่อนการปลูกพืช

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน : สาธิต แนะนำ สนับสนุนการใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และพืชปุ๋ยสด รวมทั้งเมล็ดพันธุ์พืชสดชนิดต่างๆ เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้ดีขึ้น

2. อินทรีย์วัตถุ %

0.5 – 1.5	ต่ำ	= 4 ตัวอย่าง
1.6 – 2.5	ปานกลาง	= 16 ตัวอย่าง

สรุปได้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่มีปริมาณอินทรีย์วัตถุอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ มีความจำเป็นต้องเพิ่มให้สูงขึ้น

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน : สาธิต แนะนำ สนับสนุนการใช้ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักและพืชปุ๋ยสด รวมทั้งเมล็ดพันธุ์พืชสดชนิดต่างๆ เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้ดีขึ้น

3. ฟอสฟอรัส (P) mg/kg

11 – 15	ปานกลาง	= 1 ตัวอย่าง
16 – 45	สูง	= 3 ตัวอย่าง
> 45	สูงมาก	= 16 ตัวอย่าง

สรุปได้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ดินมีปริมาณฟอสฟอรัสอยู่ในระดับสูงมาก

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน : คำแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในอัตราที่เหมาะสม

4. โพแทสเซียม (K) mg/kg

< 60	ต่ำ	= 1 ตัวอย่าง
61 – 90	ปานกลาง	= 7 ตัวอย่าง
91 – 120	สูง	= 5 ตัวอย่าง
> 120	สูงมาก	= 7 ตัวอย่าง

สรุปได้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่ดินมีปริมาณโปแตสเซียมอยู่ในระดับปานกลางถึงสูงมาก

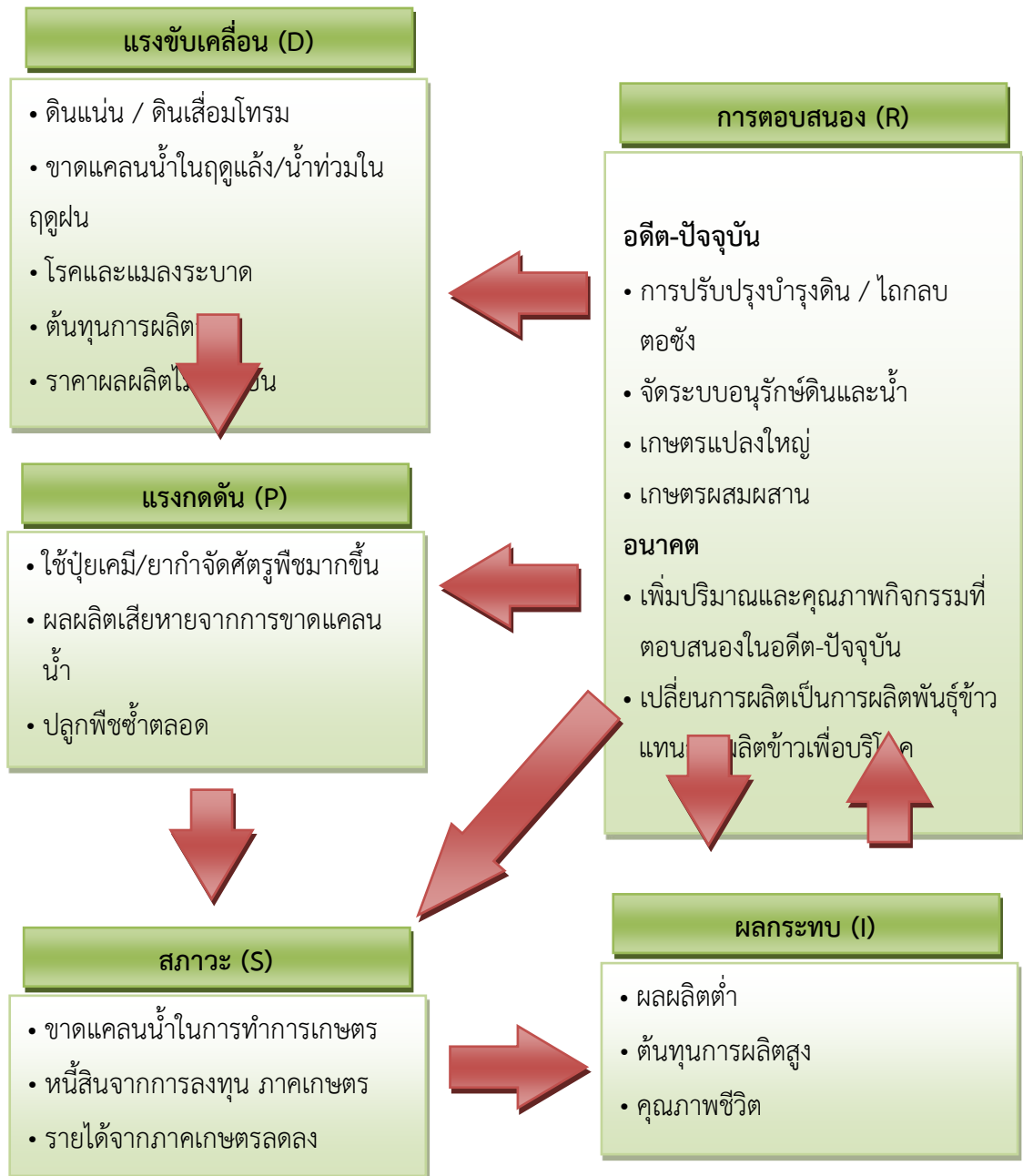
กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน : คำนแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในอัตราที่เหมาะสม

2. การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร

ความต้องการของเกษตรกร : แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากการวิเคราะห์ถึงสภาพภูมิอากาศ ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีปริมาณฝนเฉลี่ย 1,022.0 มิลลิเมตรต่อปี มีช่วงที่ขาดแคลนน้ำ คือ ช่วงเดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม และ มกราคม – เมษายน เป็นเวลาประมาณ 6 เดือน (ดังรายละเอียด ในหัวข้อ 2.5 หน้า 2-4)

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร (1) แหล่งน้ำขนาดเล็ก และ (2) การขุดลอกแหล่งน้ำตามธรรมชาติ ของกรมพัฒนาที่ดินที่จะลงในเขตการใช้ที่ดินซึ่งจะมีทั้ง ที่นาข้าว พืชผัก ไม้ผล/ไม้ต้นและพื้นที่ปลูกพืชไร่ ขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่ คือห้วยหนองกร่าง เป็นต้น

รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันของตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีรายละเอียด ดังนี้

การทำนาทั้งนาลุ่มและนาดอนจะปลูกข้าวตลอดทั้งปี โดยทำนาปีช่วงเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม และทำนาปรังช่วงเดือนธันวาคม - พฤษภาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูกส่วนใหญ่คือสุพรรณบุรี1 ชัยนาท1 ปทุมธานี1 และ กข23 บ

พืชผักที่ปลูกในพื้นที่ เช่น คื่นช่าย กวางตุ้ง กุยช่าย แตงกวา หน่อไม้ฝรั่ง โดยจะปลูกตลอดทั้งปี เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วก็จะเตรียมดินเพื่อปลูกต่อไป

ไม้ดอกที่ปลูก เช่น กุหลาบ มะลิ ดาวเรือง ปลูกเพื่อจำหน่ายดอกขายตลอดทั้งปี

พืชไร่ที่ปลูกในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นอ้อยที่ปลูกตลอดทั้งปีและจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนธันวาคม - กุมภาพันธ์ และข้าวโพดที่ปลูกจะเป็นข้าวโพดข้าวเหนียวและข้าวโพดหวาน

ไม้ผลและไม้ยืนต้นที่ปลูก คือ มะนาว ฝรั่ง มะม่วง กลัวย มะละกอ ดังรูปที่ 4-2

เดือน ระบบเกษตร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
พืชผัก/ไม้ดอก	กุหลาบ, มะลิ, ดาวเรือง											
	ผักบุ้ง, คื่นช่าย, กวางตุ้ง,กยช่าย				ผักบุ้ง, คื่นช่าย, กวางตุ้ง,กยช่าย				ผักบุ้ง, คื่นช่าย, กวางตุ้ง .กยช่าย			
	หน่อไม้ฝรั่ง, แตงกวา											
พืชไร่	ข้าวโพดฝักอ่อน/ข้าวโพด				ข้าวโพดฝักอ่อน/ข้าวโพด							
	อ้อย											
ไม้ผล	มะนาว, ฝรั่ง, มะม่วง, กลั้วย, มะละกอ											
นาลุ่ม/นาดอน	สุพรรณบุรี1/ชัยนาท1/ปทุมธานี/กข23						สุพรรณบุรี1/ชัยนาท1/ปทุมธานี/กข23					

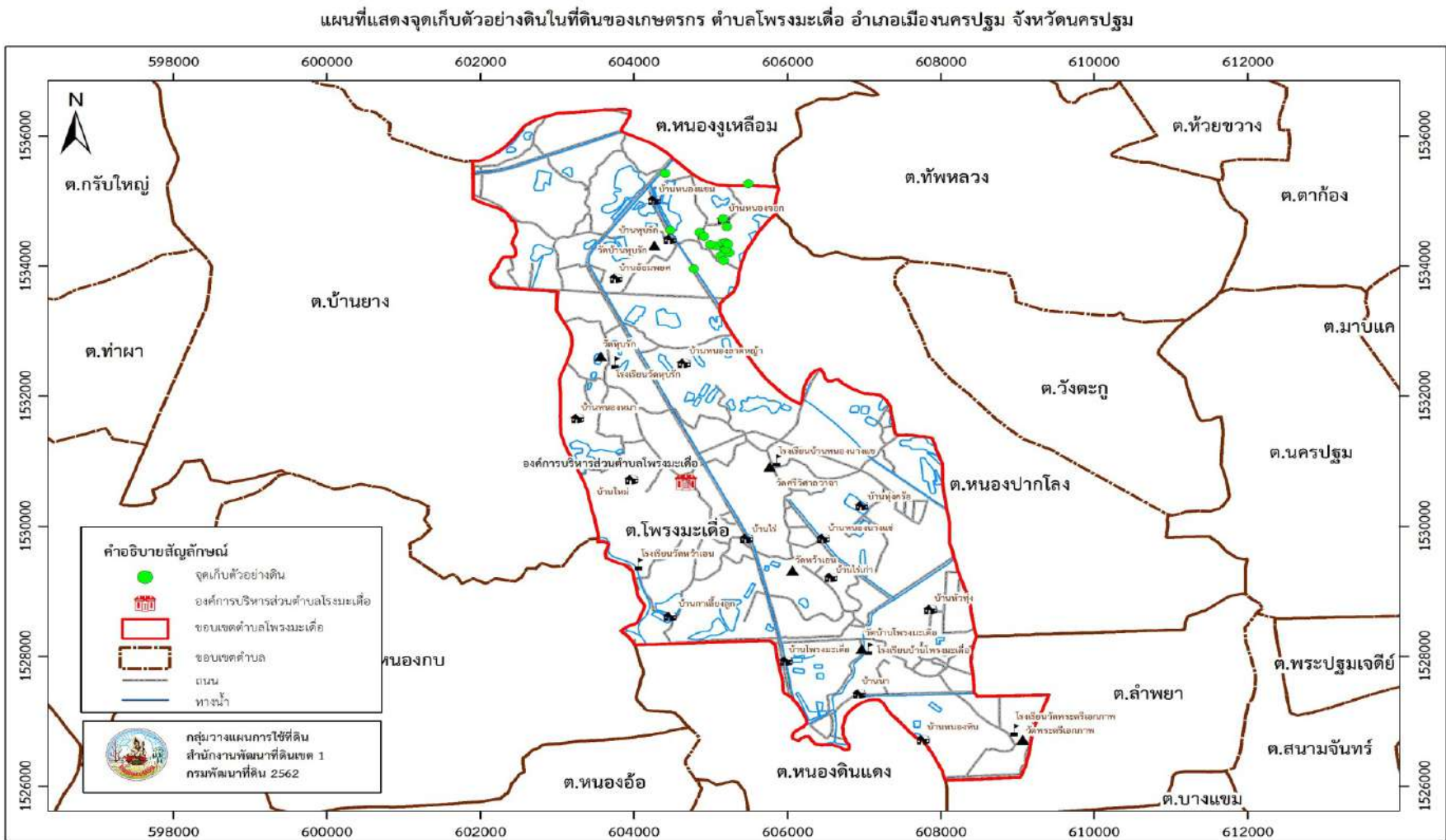
รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืช ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ตารางที่ 4-1 จุดเก็บตัวอย่างดินของเกษตรกรตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่			pH ดิน:น้ำ 1:1	EC 1:5 dS/m	OM (%)	P Bray II (mg/kg)	K NH ₄ OAc (mg/kg)	พืชที่ปลูก	พิกัด		หมายเหตุ
		ตำบล	อำเภอ	จังหวัด							E	N	
1	นายเล็ก สุบรรณเขียว	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	7.4	0.38	1.82	79	162	พริก/แพง	605265	1564129	
2	นายวิฑูรย์ ทรัพย์มัน	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	6.9	0.37	2.37	395	300	ข้าวโพด	605133	1534155	
3	น.ส.เปรมใจ คุ่มพะเนียด	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	6.8	1.10	1.81	128	120	ยกร่อง	605245	1534199	
4	นายดอกกรัก ทรัพย์มัน	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	7.3	0.40	2.17	26	86	ผัก	605150	1534291	
5	นายนิพล ทรัพย์มัน	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	6.5	0.39	2.22	311	122	กะเพรา	605199	1534256	
6	นางแดงฟ้า ทรัพย์มัน	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	7.1	0.37	1.79	118	106	มะลิ	605067	1534307	
7	นายไพโรจน์ ทรัพย์มัน	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	7.8	0.51	1.38	63.000	84	แตงกวา	604995	1534329	
8	นายเสวียน จันทรทิมา	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	6.4	0.46	1.33	155	89	มะม่วง	604861	1534517	
9	นายโชคชัย แซ่แต้	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	7.6	1.69	1.82	66	150	คะน้า	605164	1534724	
10	นายอนุพันธ์ อันสุขสันต์	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	7.2	0.73	1.70	49	84	ไม้ผล	604475	1534547	

ตารางที่ 4-1 จุดเก็บตัวอย่างดินของเกษตรกรตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม (ต่อ)

ที่	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่			pH ดิน:น้ำ 1:1	EC 1:5 dS/m	OM (%)	P Bray II (mg/kg)	K NH ₄ OAc (mg/kg)	พืชที่ปลูก	พิกัด		หมายเหตุ
11	นายธนู ทองคำ	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	5.9	0.68	2.41	145	120	พืชผัก	605494	1535265	
12	นายวันชัย เอกวิธาพงษ์	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	5.3	0.61	2.27	77	66	อ้อย	604782	1533953	
13	นางทิสารัตน์ พัฒนสิริวรชัย	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	6.5	0.23	0.90	63	66	ที่ดิน	604410	1535422	
14	นายถวิล จันทิมา	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	7.1	0.31	0.98	26	113	ชะอม	604913	1534452	
15	นายสะเซง แซ่แต้	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	7.1	0.68	2.03	94	67	ฝรั่ง	605214	1534605	
16	นางบุญรอด พงษ์เกา	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	6.5	0.24	2.33	52	149	ผัก	605157	1534354	
17	นางกิม สุขพ่วง	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	6.6	0.36	1.96	44	50	ไม้ผลและผัก	605195	1534359	
18	นายวิเชียร ทรัพย์ม้น	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	6.8	0.22	1.88	121	180	ผัก	605174	1534081	
19	นายเจริญ ทรัพย์ม้น	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	6.4	0.66	2.20	11	113	ผัก	605226	1534331	
20	นายเล็ก สุบรรณเขียว	โพรงมะเดื่อ	เมือง	นครปฐม	7.4	0.38	1.82	79	162	พริก/แพง	605265	1564129	

รูปที่ 4-3 จุดเก็บตัวอย่างดินในที่ดินของเกษตรกร

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดิน โดยกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 กรมพัฒนาที่ดิน พบว่าทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม สามารถจำแนกดินได้ 4 ชุดดิน (soil series) 7 ประเภทดิน และ 5 พื้นที่เบ็ดเตล็ด รวมทั้งสิ้น 12 หน่วยแผนที่ดิน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประกอบด้วยพืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของ ตำบลโพรงมะเดื่อ ได้แก่ ข้าวหอมปทุมธานี อ้อย ข้าวโพดข้าวเหนียว/ข้าวโพดหวาน/ข้าวโพดฝักอ่อน พืชผัก เช่น ผักบุ้งจีน กวางตุ้ง คะน้า กุยช่าย แตงกวา ไม้ดอก เช่น กุหลาบ มะลิ ดาวเรือง และไม้ผลไม้ยืนต้น เช่น มะนาว ฝรั่ง มะม่วง กล้วย มะละกอ

5.3 ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด (คันสนีย์ และคำรณ 2562) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ลักษณะของเนื้อดิน (s) ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-sicA/d5,E0M3 Np-sicA/d5,E0 และ Rb-sicA/d5,E0

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Tm-silA/d5,E0 Np-sicA/d5,E0M2 Rb-sicA/d5,E0M2 และ Ks-mw-sicA/d5,E0

สภาพพื้นที่ตามศักยภาพไม่สามารถปลูกข้าวได้ เนื่องจากติดข้อจำกัดการระบายน้ำค่อนข้างดี แต่ในสภาพพื้นที่ตำบลโพรงมะเดื่อ มีการปลูกข้าวเพื่อจำหน่ายได้ แล้วผลผลิตข้าวอยู่ในเกณฑ์ที่สูง (ประมาณ 800 กิโลกรัมต่อไร่) เนื่องจากพื้นที่ทำนาอยู่ในเขตชลประทาน ถ้าเกษตรกรมีการปรับปรุงบำรุงดิน และใส่ปุ๋ยในปริมาณที่เหมาะสม ก็จะสามารถลดต้นทุนการผลิตได้

ข้าวโพด

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ลักษณะของเนื้อดิน (s) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-sicA/d5,E0 Np-sicA/d5,E0M2 Rb-sicA/d5,E0M2 และ Tm-silA/d5,E0

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Np-sicA/d5,E0 และ Rb-sicA/d5,E0

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-sicA/d5,E0M3

อ้อย

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1)

ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-sicA/d5,E0 Np-sicA/d5,E0M2 และ Rb-sicA/d5,E0M2

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ได้แก่ ชุดดิน Tm-silA/d5,E0

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ(o) ได้แก่ ชุดดิน Np-sicA/d5,E0 และ Rb-sicA/d5,E0

มะม่วง

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1)

ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-sicA/d5,E0 Np-sicA/d5,E0M2 และ Rb-sicA/d5,E0M2

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ได้แก่ ชุดดิน Tm-silA/d5,E0

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-silA/d5,E0M3 Np-silA/d5,E0 และ Rb-silA/d5,E0

กล้วย

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1)

ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-silA/d5,E0 Np-silA/d5,E0M2 และ Rb-silA/d5,E0M2

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ได้แก่ ชุดดิน Np-silA/d5,E0 Rb-silA/d5,E0 และ Tm-silA/d5,E0

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-silA/d5,E0M3

หน่อไม้ฝรั่ง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ลักษณะของเนื้อดิน (s) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-silA/d5,E0 Np-silA/d5,E0M2 Rb-silA/d5,E0M2 และ Tm-silA/d5,E0

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-silA/d5,E0M3 Np-silA/d5,E0 และ Rb-silA/d5,E0

เผือก

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1)

ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-sicA/d5,E0 Np-sicA/d5,E0M2 และ Rb-sicA/d5,E0M2

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-sicA/d5,E0M3 Np-sicA/d5,E0 Rb-sicA/d5,E0 และ Tm-silA/d5,E0

กระชายเหลือง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ มีข้อจำกัดด้านลักษณะเนื้อดิน (s) ปฏิกริยาของดิน (a) ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร มีข้อจำกัดด้านความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก (c) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-sicA/d5,E0 Np-sicA/d5,E0M2 Rb-sicA/d5,E0M2 และ Tm-silA/d5,E0

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Np-sicA/d5,E0 และ Rb-sicA/d5,E0

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่าคุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืชคือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ ชุดดิน Ks-mw-sicA/d5,E0M3

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

หน่วยที่ดิน	ข้าว	ข้าวโพด	อ้อย	มะม่วง	กล้วย	หน่อไม้ฝรั่ง	เผือก	กระชายเหลือง
Ks-mw-sicA/d5,E0	N	S2s	S1	S1	S1	S2s	S1	S2soa
Ks-mw-sicA/d5,E0M3	S2s	N	N	S3o	S3o	S3o	S2o	N
Np-sicA/d5,E0	S2s	S3o	S3o	S3o	S2o	S3o	S2o	S3o
Np-sicA/d5,E0M2	N	S2s	S1	S1	S1	S2s	S1	S2s
Rb-sicA/d5,E0	S2s	S3o	S3o	S3o	S2o	S3o	S2o	S3o
Rb-sicA/d5,E0M2	N	S2s	S1	S1	S1	S2s	S1	S2a
Tm-silA/d5,E0	N	S2sc	S2c	S2c	S2c	S2c	S2c	S2ca

๕๓

หมายเหตุ : 1. คำอธิบายชุดดินดูจากตารางหน่วยแผนที่ดิน ตำบลปอภาร อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

2. ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน

r = ปริมาณน้ำฝน

b = ความอึดตัวด้วยต่าง

m = ปริมาณอินทรีย์วัตถุ

k = ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์

d = ความลึกของดิน

o = การระบายน้ำ

c = ความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวก

p = ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์

a = ปฏิกริยาของดิน

g = ความลาดชัน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”¹⁾ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกใน คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอก”

6.2 นโยบายแห่งรัฐ ในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

แผนการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ได้กำหนดไว้ตามกรอบของนโยบายแห่งรัฐ ดังรายละเอียดในตารางที่ 6-1

1) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550 :ฐ) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชนุญาตให้นำไปเผยแพร่ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผน แม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักร ไทย พ.ศ. 2560	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับ สภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่าง ยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม
3	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้ สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม
4	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้ อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อหลักการ พัฒนาอย่างยั่งยืน
5	นโยบายและแผนการ บริหารจัดการที่ดินและ ทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
6	ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาค กลางและกรุงเทพมหานคร	ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม โดยใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไข ปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่าง ยั่งยืน

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม
จังหวัดนครปฐม (ต่อ)

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผน แม่บท	รายละเอียด
7	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาค กลางตอนล่าง 1	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม และ บริการ ให้ได้คุณภาพ มาตรฐาน ยกระดับสู่การเป็นศูนย์กลาง สุขภาพครบวงจร ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ยกระดับการผลิต ภาคเกษตรกรรม พาณิช ยกรรม อุตสาหกรรม สินค้า ชุมชน และภาคแรงงาน ปรับเปลี่ยน กระบวนการผลิตโดยเน้นวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม สู่ ประเทศไทย 4.0
8	แผนพัฒนาจังหวัดนครปฐม (พ.ศ. 2561-2564)	ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 พัฒนาการจัดการห่วงโซ่คุณค่าสินค้าเกษตร อาหารปลอดภัย และส่งเสริมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ
9	แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาด้านการวางแผน การส่งเสริมการ ลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาด้านการบริหารจัดการและอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6.3 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ สภาพแวดล้อมของพื้นที่และภูมิอากาศ ตลอดจนนโยบายและยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นหรือตำบล สามารถกำหนดเขตการใช้ที่ดินให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและยั่งยืนโดยยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม สามารถกำหนดเขตการใช้ที่ดินได้เป็น 5 เขตหลัก คือ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนชนบท เขตอุตสาหกรรม เขตแหล่งน้ำ และเขตพื้นที่อื่นๆ (ตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1) โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.3.1 เขตเกษตรกรรม มีเนื้อที่ 13,634 ไร่ หรือร้อยละ 65.48 ของเนื้อที่ตำบล พื้นที่ทั้งหมดอยู่ในเขตเกษตรกรรมชั้นดี เขตนี้ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน พื้นที่ส่วนใหญ่ ปลูกอ้อย ข้าว พืชผัก ไม้ดอก และไม้ผล/ไม้ยืนต้น กำหนดเขตเกษตรกรรมชั้นดีออกเป็น 6 เขตย่อย

เขตทำนา มีเนื้อที่ 3,436 ไร่ หรือร้อยละ 16.49 ของเนื้อที่ตำบล โดยแบ่งเป็นเขตทำนาพื้นที่ลุ่ม และเขตทำนาพื้นที่ดอน

(1) เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 1,637 ไร่ หรือร้อยละ 7.85 ของเนื้อที่ตำบล

สภาพภูมิประเทศราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ เนื้อดินเป็นพวกดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ลึกมาก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว น้ำซึมผ่านได้ช้า การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า ดินบนเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง หรือดินร่วนปนดินเหนียวสีน้ำตาลปนเทาหรือน้ำตาลเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (pH 5.0-6.5) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียวหรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลปนเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 6.5-8.0) ในตอนล่าง จะพบมวลก้อนกลมของเหล็กและแมงกานีส รวมทั้งมวลก้อนกลมของปูน ที่ระดับความลึกมากกว่า 80 ซม. พบจุดประสีน้ำตาลแก่หรือน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน ทำนา ปลูกอ้อย และพืชผัก

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

ปัญหาดินดาน แ่นนทึบ ไถพรวนยาก เกิดจากการใช้ประโยชน์เป็นเวลานาน ดินขาดอินทรีย์วัตถุ ไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ น้ำท่วมแปลงในฤดูฝนและน้ำไม่พอใช้ในฤดูแล้ง ต้นทุนการผลิตสูง

การจัดการที่ดินในอนาคต

ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน การเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ธาตุอาหาร เพื่อแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยรายแปลง/ตามค่าวิเคราะห์ดิน ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มมูลค่า ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและไถกลบตอซังพืช เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แกดิน

พัฒนาแหล่งน้ำเพื่ออนุรักษ์และกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง ขุดลอกคูคลองระบายน้ำเพื่อระบายน้ำออกจากพื้นที่ป้องกันน้ำท่วมแปลง รวมกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อบริหารจัดการน้ำชลประทานอย่างมีประสิทธิภาพ

สนับสนุนการปลูกข้าวแบบแปลงใหญ่ เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทั้งด้านการจัดซื้อปัจจัยการผลิตและการจำหน่ายผลผลิต สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีใช้เองและจำหน่าย สนับสนุนให้มีลานตากในศูนย์ข้าวชุมชน และมีการถ่ายทอดความรู้การเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวใช้เอง มีการแปรรูปผลผลิตจำหน่ายเพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด และผลิตข้าวคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดและได้รับมาตรฐาน GAP

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. การปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน
- 1.2 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 1.3 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.4 ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน
- 1.5 รณรงค์ไถกลบตอซัง
- 1.6 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ (กลุ่มเข้มแข็ง)

2. ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ เพื่อแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน/ปุ๋ยรายแปลง การปรับปรุงบำรุงดิน

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นๆ ที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

1. กรมส่งเสริมการเกษตร โครงการใช้สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง
 2. กรมส่งเสริมการเกษตร โครงการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน
 3. กรมการข้าว โครงการศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน
 4. กรมการข้าว โครงการระบบส่งเสริมนาแปลงใหญ่
 5. กรมการข้าว โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP
 6. กรมส่งเสริมสหกรณ์ โครงการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่า
 7. กรมส่งเสริมสหกรณ์ จัดหาตลาดสินค้าเกษตร
 8. กรมวิชาการเกษตร การอบรมให้ความรู้การใช้สารเคมีทางการเกษตร
 9. องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ โครงการขุดลอกคลองธรรมชาติ คลองหิ้งน้ำ
- รัฐบาล สนับสนุนเรื่อง ควบคุมค่าเช่าที่ดินให้เป็นธรรม, ประกันราคาผลผลิต

กระทรวงพลังงาน สนับสนุนเรื่อง สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน, พลังงานแสงอาทิตย์

(2) เขตทำนาพื้นที่ดอน มีเนื้อที่ 1,799 ไร่ หรือร้อยละ 8.64 ของเนื้อที่ตำบล

สภาพภูมิประเทศราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วน ลึกมาก มีการระบายน้ำดี น้ำซึมผ่านได้ปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลางถึงช้า ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือน้ำตาลเข้ม ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนทรายแป้งหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งหรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือสี

น้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างอ่อน (pH 7.0-8.0) ดินล่างตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีนํ้าตาลถึงสีนํ้าตาลเข้ม พบเกลือแร่ไมกาสอดหน้าตัดของดินและมวลสารพวกปูนสะสมปะปนอยู่ในดินชั้นล่างปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 7.0-8.5) บางบริเวณอาจพบชั้นทรายแทรกในชั้นดินล่างๆ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน อาจจะขาดน้ำในช่วงฤดูเพาะปลูกซึ่งทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน ปลูกอ้อย พืชผัก และทำนา

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

ปัญหาดินดาน แ่นนํ้าดิบ ไกลพรวนยาก เกิดจากการใช้ประโยชน์เป็นเวลานาน ดินขาดอินทรีย์วัตถุ ไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ น้ำท่วมแปลงในฤดูฝนและน้ำไม่พอใช้ในฤดูแล้ง ต้นทุนการผลิตสูง

การจัดการที่ดินในอนาคต

ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน การเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ธาตุอาหาร เพื่อแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยรายแปลง/ตามค่าวิเคราะห์ดิน ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มมูลค่า ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและไถกลบตอซังพืช เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แกดิน

พัฒนาแหล่งน้ำเพื่ออนุรักษ์และกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง ขุดลอกคูคลองระบายน้ำเพื่อระบายน้ำออกจากพื้นที่ป้องกันน้ำท่วมแปลง รวมกลุ่มผู้ใช้พื้นที่เพื่อบริหารจัดการน้ำชลประทานอย่างมีประสิทธิภาพ

สนับสนุนการปลูกข้าวแบบแปลงใหญ่ เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทั้งด้านการจัดซื้อปัจจัยการผลิตและการจำหน่ายผลผลิต สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มผลิตพันธุ์ข้าวชุมชนเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีใช้เองและจำหน่าย สนับสนุนให้มีลานตากในศูนย์ข้าวชุมชน และมีการถ่ายทอดความรู้การเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวใช้เอง มีการแปรรูปผลผลิตจำหน่ายเพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด และผลิตข้าวคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดและได้รับมาตรฐาน GAP

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. การปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน
- 1.2 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 1.3 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.4 ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน
- 1.5 รมนรงค์ไถกลบตอซัง
- 1.6 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ (กลุ่มเข้มแข็ง)

2. ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ เพื่อแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน/ปุ๋ยรายแปลง การปรับปรุงบำรุงดิน

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นๆ ที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

1. กรมส่งเสริมการเกษตร	โครงการใช้สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง
2. กรมส่งเสริมการเกษตร	โครงการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน
3. กรมการข้าว	โครงการศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน
4. กรมการข้าว	โครงการระบบส่งเสริมนาแปลงใหญ่
5. กรมการข้าว	โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP
6. กรมส่งเสริมสหกรณ์	โครงการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่า
7. กรมส่งเสริมสหกรณ์	จัดหาตลาดสินค้าเกษตร
8. กรมวิชาการเกษตร	การอบรมให้ความรู้การใช้สารเคมีทางการเกษตร
9. องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ	โครงการขุดลอกคลองธรรมชาติ คลองทิ้งน้ำ

รัฐบาล สนับสนุนเรื่อง ควบคุมค่าเช่าที่ดินให้เป็นธรรม, ประกันราคาผลผลิต

กระทรวงพลังงาน สนับสนุนเรื่อง สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน, พลังงานแสงอาทิตย์

(3) เขตปลูกพืชไร่ มีเนื้อที่ 2,798 ไร่ หรือร้อยละ 13.43 ของเนื้อที่ตำบล

สภาพภูมิประเทศราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายแฉะหรือดินร่วน ลึกมาก มีการระบายน้ำดี น้ำซึมผ่านได้ปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลางถึงช้า ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแฉะหรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือน้ำตาลเข้ม ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนทรายแฉะหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแฉะหรือดินร่วน สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างอ่อน (pH 7.0-8.0) ดินล่างตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแฉะ สีน้ำตาลถึงสีน้ำตาลเข้ม พบเกลือแร่ไมกาสอดหน้าตัดของดินและมวลสารพวกปูนสะสมปะปนอยู่ในดินชั้นล่างปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 7.0-8.5) บางบริเวณอาจพบชั้นทรายแทรกในชั้นดินล่างๆ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน อาจจะขาดน้ำในช่วงฤดูเพาะปลูกซึ่งทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน ปลูกอ้อย พืชผัก และทำนา

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

ปัญหาดินดาน แฉะตื้น โภพรวนยาก เกิดจากการใช้ประโยชน์เป็นเวลานาน ดินขาดอินทรีย์วัตถุ ไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ น้ำท่วมแปลงในฤดูฝนและน้ำไม่พอใช้ในฤดูแล้ง ต้นทุนการผลิตสูง

การจัดการที่ดินในอนาคต

ให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน การเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ธาตุอาหาร เพื่อแนะนำการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยรายแปลง/ตามค่าวิเคราะห์ดิน ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มมูลค่า ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและไถกลบตอซังพืช เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดินและเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน

พัฒนาแหล่งน้ำเพื่ออนุรักษ์และกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้ง ขุดลอกคูคลองระบายน้ำเพื่อระบายน้ำออกจากพื้นที่ป้องกันน้ำท่วมแปลง รวมกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อบริหารจัดการน้ำชลประทานอย่างมีประสิทธิภาพ

สนับสนุนการปลูกพืชไร่แบบแปลงใหญ่ เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทั้งด้านการจัดซื้อปัจจัยการผลิตและการจำหน่ายผลผลิต

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. การปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน
- 1.2 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 1.3 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
- 1.4 ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน
- 1.5 รณรงค์ไถกลบตอซัง
- 1.6 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ (กลุ่มเข้มแข็ง)

2. ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- 2.1 ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก

3. ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ เพื่อแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน/ปุ๋ยรายแปลง การปรับปรุงบำรุงดิน

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นๆ ที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

1. กรมส่งเสริมการเกษตร	โครงการใช้สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง
2. กรมส่งเสริมการเกษตร	โครงการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน
3. กรมส่งเสริมการเกษตร	โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
4. กรมส่งเสริมสหกรณ์	โครงการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่า
5. กรมส่งเสริมสหกรณ์	จัดหาตลาดสินค้าเกษตร
6. กรมวิชาการเกษตร	การอบรมให้ความรู้/การจัดการพืชตามมาตรฐาน GAP

7. กรมวิชาการเกษตร

การอบรมให้ความรู้การใช้สารเคมีทางการเกษตร

8. องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ โครงการขุดลอกคลองธรรมชาติ คลองทิ้งน้ำ
รัฐบาล สนับสนุนเรื่อง ควบคุมค่าเช่าที่ดินให้เป็นธรรม, ประกันราคาผลผลิต

กระทรวงพลังงาน สนับสนุนเรื่อง สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน, พลังงานแสงอาทิตย์

(4) เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 1,253 ไร่ หรือร้อยละ 6.03 ของเนื้อที่ตำบล

สภาพภูมิประเทศราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายแบ่งหรือดินร่วน ลึกมาก มีการระบายน้ำดี น้ำซึมผ่านได้ปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลางถึงช้า ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแบ่งหรือดินร่วน สีนํ้าตาลหรือนํ้าตาลเข้ม ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนทรายแบ่งหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแบ่งหรือดินร่วน สีนํ้าตาลหรือสีนํ้าตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างอ่อน (pH 7.0-8.0) ดินล่างตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแบ่ง สีนํ้าตาลถึงสีนํ้าตาลเข้ม พบเกลือแร่ไมกาสลอลหน้าตัดของดินและมวลสารพวกปูนสะสมปะปนอยู่ในดินชั้นล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 7.0-8.5) บางบริเวณอาจพบชั้นทรายแทรกในชั้นดินล่างๆ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน อาจจะขาดน้ำในช่วงฤดูแล้งปลูกซึ่งทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน ปลูกอ้อย พืชผัก ไม้ผล/ไม้ยืนต้น และทำนา

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

ปัญหาดินดาน แ่นทับ ไถพรวนยาก เกิดจากการใช้ประโยชน์เป็นเวลานาน ดินขาดอินทรีย์วัตถุ ไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ น้ำท่วมแปลงในฤดูฝนและน้ำไม่พอใช้ในฤดูแล้ง ต้นทุนการผลิตสูง

การจัดการที่ดินในอนาคต

สนับสนุนการผลิตไม้ผลแบบแปลงใหญ่ ให้ตรงกับความต้องการของตลาด พัฒนาศักยภาพการผลิต โดยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เน้นการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มคุณภาพของผลผลิต มีการผลิตไม้ผลให้ถูกต้องตามระบบ GAP การจัดการดินและใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยใช้โปรแกรมคำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ย โปรแกรมดินไทยและธาตุอาหารพืช มีการใช้สารเคมีในการควบคุมศัตรูพืชอย่างถูกต้องปลอดภัย ศึกษาศักยภาพแหล่งน้ำ ปริมาณน้ำในพื้นที่ ทั้งแหล่งน้ำผิวดินและแหล่งน้ำใต้ดิน นำมาวางแผนการสร้างระบบส่งน้ำและกระจายน้ำให้ทั่วถึง และเพียงพอต่อการปลูกไม้ผล พร้อมทั้งก่อสร้าง ฟันฟุแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้สำหรับการปลูกไม้ผล ส่งเสริมสนับสนุนการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสานควบคู่กันไป เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลให้มีพอยู่พอกินศึกษาวิจัยการผลิตไม้ผลนอกฤดู เป็นการกระจายผลผลิตออกสู่ตลาดได้เกือบตลอดปี ควบคุมคุณภาพไม้ผลหลังการเก็บเกี่ยว ให้เกษตรกรมีการปฏิบัติอย่างถูกต้อง ทั้งการเก็บเกี่ยว

การควบคุมคุณภาพ และการจัดจำหน่าย ถ่ายทอดเทคโนโลยีในการปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยีชีวภาพของกรมพัฒนาที่ดิน ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักปุ๋ยคอกเพื่อปรับโครงสร้างดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. การปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน
- 1.2 โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว
- 1.3 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 1.4 ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน
- 1.5 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ (กลุ่มเข้มแข็ง)
- 1.6 พัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (PGS)

2. พื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

- 2.1 ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก

3. ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ เพื่อแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน/ปุ๋ยรายแปลง การปรับปรุงบำรุงดิน

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นๆ ที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

1. กรมส่งเสริมการเกษตร โครงการใช้สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง
2. กรมส่งเสริมการเกษตร โครงการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน
3. กรมส่งเสริมการเกษตร โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
4. กรมส่งเสริมสหกรณ์ โครงการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่า
5. กรมส่งเสริมสหกรณ์ จัดหาตลาดสินค้าเกษตร
6. กรมวิชาการเกษตร การอบรมให้ความรู้/การจัดการพืชตามมาตรฐาน GAP
7. กรมวิชาการเกษตร การอบรมให้ความรู้การใช้สารเคมีทางการเกษตร
8. องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ โครงการขุดลอกคลองธรรมชาติ คลองทิ้งน้ำ
รัฐบาล สนับสนุนเรื่อง ควบคุมค่าเช่าที่ดินให้เป็นธรรม, ประกันราคาผลผลิต

กระทรวงพลังงาน สนับสนุนเรื่อง สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน, พลังงานแสงอาทิตย์

(5) เขตปลูกพืชสวน (พืชผัก/ไม้ดอก) มีเนื้อที่ 3,377 ไร่ หรือร้อยละ 16.22 ของเนื้อที่ตำบล สภาภูมิประเทศราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อดินเป็น

ดินร่วนปนทรายแฉะหรือดินร่วน ลึกมาก มีการระบายน้ำดี น้ำซึมผ่านได้ปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลางถึงช้า ดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแฉะหรือดินร่วน สีนํ้าตาลหรือนํ้าตาลเข้ม ดินบนตอนล่างเป็นดินร่วนปนทรายแฉะหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแฉะหรือดินร่วน สีนํ้าตาลหรือนํ้าตาลปนเหลือง ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างอ่อน (pH 7.0-8.0) ดินล่างตอนล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแฉะ สีนํ้าตาลถึงสีนํ้าตาลเข้ม พบเกลือแร่ไมกาทลอดหน้าตัดของดินและมวลสารพวกปูนสะสมปะปนอยู่ในดินชั้นล่างปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่างปานกลาง (pH 7.0-8.5) บางบริเวณอาจพบชั้นทรายแทรกในชั้นดินล่างๆ ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน อาจจะขาดน้ำในช่วงฤดูเพาะปลูกซึ่งทำให้พืชชะงักการเจริญเติบโต การใช้ประโยชน์ที่ดินปัจจุบัน ปลูกอ้อย พืชผัก ไม้ผล/ไม้ยืนต้น และทำนา

ปัญหาในการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

ปัญหาดินดาน แฉะทึบ ไถพรวนยาก เกิดจากการใช้ประโยชน์เป็นเวลานาน ดินขาดอินทรีย์วัตถุ ไม่มีการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ น้ำท่วมแปลงในฤดูฝนและน้ำไม่พอใช้ในฤดูแล้ง ต้นทุนการผลิตสูง

การจัดการที่ดินในอนาคต

สนับสนุนการปลูกพืชผัก/ไม้ดอกแบบแปลงใหญ่ ให้ตรงกับความต้องการของตลาด พัฒนาศักยภาพการผลิต โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เน้นการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มคุณภาพของผลผลิต มีการผลิตพืชผักให้ถูกต้องตามระบบ GAP หรือการปลูกผักแบบเกษตรอินทรีย์ การจัดการดินและใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยใช้โปรแกรมคำแนะนำการจัดการดินและปุ๋ย โปรแกรมดินไทยและธาตุอาหารพืช มีการใช้สารเคมีในการควบคุมศัตรูพืชอย่างถูกต้องปลอดภัย

ศึกษาศักยภาพแหล่งน้ำ ปริมาณน้ำในพื้นที่ ทั้งแหล่งน้ำผิวดิน และแหล่งน้ำใต้ดิน นํามาวางแผนการสร้างระบบส่งน้ำและกระจายน้ำให้ทั่วถึง และเพียงพอต่อการปลูกพืชผัก/ไม้ดอก พร้อมทั้งก่อสร้าง ฟันฟุแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้สำหรับการปลูกพืชผัก/ไม้ดอก

ส่งเสริม สนับสนุนการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสานควบคู่กันไป เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกรผู้ปลูกผักให้มีพออยู่พอกิน

ถ่ายทอดเทคโนโลยีในการปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยีชีวภาพของกรมพัฒนาที่ดิน ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักปุ๋ยคอกเพื่อปรับโครงสร้างดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นใหม่ ได้แก่

1. การปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน
- 1.2 โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว
- 1.3 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 1.4 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.5 ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน
- 1.6 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ (กลุ่มเข้มแข็ง)
- 1.7 พัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (PGS)
2. พื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 2.1 ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก
3. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
 - 3.1 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
4. ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเก็บตัวอย่างดินวิเคราะห์ เพื่อแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน/
ปุ๋ยร่ายแปลง การปรับปรุงบำรุงดิน

กิจกรรมของส่วนราชการอื่นๆ ที่ขอรับการสนับสนุน ได้แก่

1. กรมส่งเสริมการเกษตร โครงการใช้สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง
2. กรมส่งเสริมการเกษตร โครงการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน
3. กรมส่งเสริมการเกษตร โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่
4. กรมส่งเสริมสหกรณ์ โครงการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่า
5. กรมส่งเสริมสหกรณ์ จัดตลาดสินค้าเกษตร
6. กรมวิชาการเกษตร การอบรมให้ความรู้การจัดการพืชตามมาตรฐาน GAP
7. กรมวิชาการเกษตร การอบรมให้ความรู้การใช้สารเคมีทางการเกษตร
8. องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ โครงการชุดลอกคลองธรรมชาติ คลองทิ้งน้ำ
รัฐบาล สนับสนุนเรื่อง ควบคุมค่าเช่าที่ดินให้เป็นธรรม, ประกันราคาผลผลิต

กระทรวงพลังงาน สนับสนุนเรื่อง สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน, พลังงานแสงอาทิตย์

(6) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 627 ไร่ หรือร้อยละ 3.01 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเป็น
โรงเรียนเลี้ยงโค ไก่ และสุกร

รูปแบบและแนวทางการพัฒนาพื้นที่

แจกจ่ายโคพันธุ์ดีให้เกษตรกรหรือจำหน่ายในราคาถูก การให้ยืม การให้เช่าส่งเสริม
การทำปศุสัตว์อินทรีย์ (Organic Livestock) เป็นระบบเกษตรผสมผสานการเลี้ยงปศุสัตว์ร่วมกับการ
ปลูกพืช เพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิต ให้เกษตรกรใช้อาหารสัตว์ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ผลพลอยได้ หรือ
วัตถุดิบเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ข้าวเปลือก ฟางข้าว หรือเศษอาหารในครัวเรือนนำมาใช้เป็นอาหาร

สัตว์ เป็นการประหยัด เป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง มูลสัตว์นำมาเป็นปุ๋ยช่วยปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิต

(7) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 2,143 ไร่ หรือร้อยละ 10.30 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเป็นบ่อเพาะเลี้ยงปลา

รูปแบบและแนวทางการพัฒนาพื้นที่

ส่งเสริมการเลี้ยงปลาแบบผสมผสาน เป็นรูปแบบหนึ่งของการทำเกษตรผสมผสาน โดยเลี้ยงปลาร่วมกับการเลี้ยงสัตว์ หรือปลูกพืช เป็นการใช้ประโยชน์จากพืช ดินและน้ำที่มีอยู่ให้มากที่สุดตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เพื่อให้ได้ผลผลิตมากขึ้นและลดต้นทุนในการผลิตให้มากที่สุด รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาวะแวดล้อม และคงดำรงผลผลิตอยู่ได้ยาวนาน เช่น ที่ดินรอบบ่อใช้ปลูกพืชผัก และใช้เป็นที่พักคอกสัตว์ ส่วนน้ำในบ่อนอกจากใช้เลี้ยงปลาแล้วยังปลูกพืชอื่นๆ ได้อีก เช่น ผักบุ้ง มูลสัตว์ เศษอาหารสัตว์ เศษผักหญ้าต่างๆ ตกลงไปในบ่อจะกลายเป็นอาหารปลา ขณะเดียวกันโคลนเลนในบ่อก็สามารถนำมาปลูกพืชต่างๆ ได้ดี การนำเศษเหลือของเสียต่าง ๆ กลับมาใช้ก็เป็นการกำจัดของเสียและช่วยลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าอาหารปลา ค่าอาหารสัตว์ ค่าปุ๋ย สามารถเพิ่มรายได้ ใช้บริโภคภายในครอบครัว ถ้าเหลือก็สามารถนำออกขายเกิดเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการต่อไป และเป็นการใช้แรงงานภายในครอบครัวให้เป็นประโยชน์ ตรวจสอบคุณภาพน้ำในบ่ออย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะได้ปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมกับการอยู่อาศัยของปลา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเพาะเลี้ยงปลาให้ประสบความสำเร็จ

6.3.2 เขตชุมชนชนบท มีเนื้อที่ 4,530 ไร่ หรือร้อยละ 21.78 ของเนื้อที่ตำบล กำหนดจากการสำรวจสภาพ การใช้ที่ดินจังหวัดนครปฐม ปี 2561 โดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ประกอบด้วยหมู่บ้านบนพื้นที่ราบ สถานที่ราชการและสถาบัน ต่าง ๆ ถนน และ โรงงานอุตสาหกรรม

รูปแบบและแนวทางการพัฒนาพื้นที่

ป้องกันการพัฒนาชุมชนแบบไร้ทิศทาง หรือการพัฒนาชุมชนที่ไม่สมดุล โดยเร่งดำเนินการจัดทำผังเมืองรวมชุมชน เพื่อใช้เป็นพื้นฐานและจุดเริ่มต้นกำหนดแนวทางในการพัฒนาชุมชนให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดี ชุมชนน่าอยู่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม มีการวางแผนหรือพัฒนาเมืองในอนาคตเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน

ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน ตระหนักถึงความสำคัญของการวางผังเมือง และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำผังเมือง ตั้งแต่เริ่มต้น สามารถตัดสินใจกำหนดทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้ด้วยการวางแผนและจัดทำผัง โดยมีสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และร่วมดำเนินการอย่างใกล้ชิด

6.3.3 เขตอุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 469 ไร่ หรือร้อยละ 2.25 ของเนื้อที่ตำบล กำหนดจากการสำรวจสภาพ การใช้ที่ดินจังหวัดนครปฐม ปี 2561 โดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ประกอบด้วยหมู่บ้านบนพื้นที่ราบ สถานที่ราชการและสถาบัน ต่าง ๆ ถนน และ โรงงานอุตสาหกรรม

รูปแบบและแนวทางการพัฒนาพื้นที่

ป้องกันการพัฒนาชุมชนแบบไร้ทิศทาง หรือการพัฒนาชุมชนที่ไม่สมดุล โดยเร่งดำเนินการจัดทำผังเมืองรวมชุมชน เพื่อใช้เป็นพื้นฐานและจุดเริ่มต้นกำหนดแนวทางในการพัฒนาชุมชน ให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ดี ชุมชนน่าอยู่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม มีการวางแผนหรือพัฒนาเมืองในอนาคตเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชน

ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน ตระหนักถึงความสำคัญของการวางผังเมือง และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำผังเมือง ตั้งแต่เริ่มต้น สามารถตัดสินใจกำหนดทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้ด้วยการวางและจัดทำผัง โดยมีสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และร่วมดำเนินการอย่างใกล้ชิด

6.3.4 เขตแหล่งน้ำ แหล่งน้ำเป็นระบบนิเวศที่สำคัญ ทำหน้าที่รองรับ เก็บกัก และระบายน้ำ กระแสน้ำที่ไหลจากที่สูงลงสู่ที่ต่ำ ทำให้เกิดการไหลเวียนของระบบนิเวศน้ำ แหล่งน้ำยังทำหน้าที่ช่วยกักเก็บตะกอน สะสมธาตุอาหาร รองรับของเสียและดูดซับสารพิษที่ปนเปื้อนมากับกระแสน้ำ รวมทั้งยังเป็นแหล่งกำเนิดทรัพยากรชีวภาพที่มีความหลากหลาย และเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของสิ่งมีชีวิต ทั้งพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ ทั้งยังมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีเนื้อที่ 922 ไร่ หรือร้อยละ 4.43 ของเนื้อที่ตำบล กำหนดจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครปฐม ในปี 2561 โดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน อยู่ในเขตแหล่งน้ำนอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย มีเนื้อที่ 922 ไร่ หรือร้อยละ 4.43 ของเนื้อที่ตำบล เขตนี้กำหนดขึ้นจากแหล่งน้ำมีเนื้อที่ 176 ไร่ หรือร้อยละ 0.85 ของเนื้อที่ตำบล และเขตแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ มีเนื้อที่ 746 ไร่ หรือร้อยละ 3.58 ของเนื้อที่ตำบล

รูปแบบและแนวทางการพัฒนาพื้นที่

ดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขินและถูกบุกรุก หมั่นขุดลอกคูคลองไม่ทิ้งขยะ น้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้มีจำนวนมากขึ้น และกระจายทั่วถึงเพื่อให้เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค และการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

6.3.5 เขตพื้นที่อื่นๆ มีเนื้อที่ 1,262 ไร่ หรือร้อยละ 6.06 ของเนื้อที่ตำบล กำหนดจากการสำรวจสภาพ การใช้ที่ดินจังหวัดนครปฐม ปี 2561 โดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

สัญลักษณ์ที่	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
	1. เขตเกษตรกรรม	13,634	65.48
	<i>1.1 เขตเกษตรกรรมชั้นดี</i>	<i>13,634</i>	<i>65.48</i>
	1) เขตทำนา	3,436	6.49
21101	- เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม	1,637	7.85
21102	- เขตทำนาพื้นที่ดอน	1,799	8.64
	2) เขตปลูกพืชไร่	2,798	3.43
21201	- เขตปลูกข้าวโพด	15	0.07
21202	- เขตปลูกอ้อย	2,773	3.31
21235	- เขตปลูกเผือก	10	0.05
	3) เขตปลูกไม้ผล	1,176	5.65
21304	- เขตปลูกมะพร้าว	195	0.94
21306	- เขตปลูกมะม่วง	199	0.96
21310	- เขตปลูกกล้วย	169	0.81
21312	- เขตปลูกลำไย	31	0.15
21313	- เขตปลูกฝรั่ง	102	0.49
21314	- เขตปลูกมะละกอ	13	0.06
21317	- เขตปลูกชมพู	12	0.06
21321	- เขตปลูกมะนาว	92	0.44
21325	- เขตปลูกแก้วมังกร	13	0.06
21331	- เขตปลูกไม้ผลอื่นๆ	350	1.68

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

สัญลักษณ์ที่	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
	3) เขตปลูกไม้ยืนต้น	77	0.38
21402	- เขตปลูกปาล์มน้ำมัน	48	0.23
21404	- เขตปลูกสัก	7	0.04
21414	- เขตปลูกไม้ปลูกเพื่อการค้า	7	0.04
21423	- เขตปลูกไม้ยืนต้นอื่นๆ	15	0.07
	4) เขตปลูกพืชสวน	3,377	6.22
21501	- เขตปลูกพืชผัก	2,944	14.14
21502	- เขตปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ	367	1.76
21509	- เขตปลูกนาหว้า	22	0.11
21513	- เขตปลูกหน่อไม้ฝรั่ง	9	0.04
21515	- เขตปลูกพืชสวนอื่นๆ	35	0.17
	5) เขตปศุสัตว์		
218	- เขตปศุสัตว์	627	3.01
	6) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ		
219	- เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	2,143	10.30
32	2. เขตชุมชนชนบท	4,530	21.78
	3. เขตอุตสาหกรรม		
41	3.1 เขตอุตสาหกรรมที่ดำเนินการในปัจจุบัน	469	2.25
	4. เขตแหล่งน้ำ	922	4.43
	4.1 เขตแหล่งน้ำนอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย	922	4.43
521	1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	176	0.85
522	2) เขตแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น	746	3.58
71	5. เขตพื้นที่อื่นๆ	1,262	6.06

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

สัญลักษณ์ที่	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
	รวมเนื้อที่ทั้งหมด	20,817	100.00

6.4 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

ระบบการปลูกพืชในปัจจุบันของตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม มีรายละเอียดดังนี้

ในพื้นที่นา ควบปลูกปอเทือง หรือพืชตระกูลถั่วก่อนปลูกข้าว เพื่อเป็นการปรับปรุงบำรุงดิน ส่วนพืชไร่ที่มีการจัดการที่ดีสามารถปลูกได้ตามสภาพพื้นที่ ตามช่วงฤดูการปลูก

ส่วนในพื้นที่ที่ปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น สามารถปลูกได้ตลอดปี ไม้ผล เช่น มะม่วง จะสามารถปลูกได้ตลอดปี และจะทำการตัดแต่งกิ่งมะม่วงในช่วงเดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม เพื่อให้มะม่วงมีการสะสมอาหาร เพื่อเตรียมความพร้อมในการออกผลผลิตในฤดูกาลถัดไป ช่วงเดือนธันวาคม – มกราคม

ส่วนในพื้นที่ที่ปลูกพืชผักและไม้ดอก ให้สลับหมุนเวียนชนิดพืชปลูกเพื่อป้องกันการสะสมของโรค แมลงศัตรูพืช

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

6.5 การจัดการความเสี่ยง (Risk management)

จากระบบการปลูกพืช (cropping pattern) ดังที่แนะนำในรูปที่ 6-2 นี้ การจัดการความเสี่ยง (Risk management) ให้แก่เกษตรกรและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าใจถึงผลประโยชน์ของการประชุมระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ดังนี้

กรณีที่“เกษตรกร” ระบุว่าดินที่ทำมีความสมบูรณ์ต่ำต้องใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมาก และมีโรคแมลงเข้ามาทำลาย แนะนำในเกษตรกรนำดินมาวิเคราะห์เพื่อจะได้ทราบถึงธาตุอาหารในดิน หรือใช้โปรแกรมปุ๋ยรายแปลง และใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุนการผลิตสำหรับโรคแมลงเข้ามาทำลาย ควรปลูกพืชหมุนเวียนเพื่อตัดวงจรโรคแมลง ความต้องการของเกษตรกรที่จะเริ่มหรือขยายการผลิต “เกษตรอินทรีย์” นั้นจำเป็นต้องมี “น้ำที่สะอาดและพอเพียง” หากมีแหล่งน้ำธรรมชาติต้องตรวจสอบคุณภาพน้ำ หากมีน้ำได้เพียงพอจำเป็นต้องมีแผนการก่อสร้างความต้องการของเกษตรกรที่จะเริ่มหรือขยายการผลิต “เกษตรอินทรีย์” นั้นจำเป็นต้องมี “น้ำที่สะอาดและพอเพียง” หากมีแหล่งน้ำธรรมชาติต้องตรวจสอบคุณภาพน้ำ หากมีน้ำได้เพียงพอจำเป็นต้องมีแผนการก่อสร้าง “บ่อน้ำในไร่นา” เพิ่มเติม

ตารางที่ 6-3 ตัวอย่างการเปรียบเทียบระบบการปลูกพืชก่อนและหลังมีแผนการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	ระบบการปลูกพืชปัจจุบัน	ระบบการปลูกพืชหลังมีแผนการใช้ที่ดิน
<p>เขตเกษตรกรรมขั้นดี</p> <p>(P21)</p> <p>เขตปลูกข้าว</p> <p>เขตพืชไร่</p> <p>เขตไม้ผล/ไม้ยืนต้น</p> <p>เขตพืชผัก/ไม้ดอก</p>	<p>นาปี/นาปรัง</p> <p>อ้อย</p> <p>ข้าวโพดหวาน/ข้าวโพดฝักอ่อน</p> <p>มะนาว, ฝรั่ง, มะม่วง, กัลย, มะละกอ</p> <p>ผักบุ้งจีน, กวางตุ้ง, คะน้า, กุยช่าย, แตงกวา</p> <p>กุหลาบ, มะลิ, ดาวเรือง</p>	<p>นาปี/พืชตระกูลถั่ว</p> <p>นาปี/ปอเทือง</p> <p>อ้อย</p> <p>ข้าวโพดหวาน/ปอเทือง</p> <p>ข้าวโพดฝักอ่อน/พืชตระกูลถั่ว</p> <p>มะนาว, ฝรั่ง, มะม่วง, กัลย, มะละกอ</p> <p>พืชผัก/พืชตระกูลถั่ว/พืชผัก</p> <p>ไม้ดอก/ปอเทือง</p>

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2563

7.1.2 นำ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบลโพรงมะเดื่อไปเสนอต่อ สภาเทศบาลตำบลโพรงมะเดื่อ และองค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ เพื่อมีมติให้ความร่วมมือกับกรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดนครปฐม เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายการมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

7.2.1 จำนวนกิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการใน ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

7.2.2 จำนวนโครงการวิจัยร่วมกับส่วนราชการอื่นในตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม

ดังตัวอย่างในตารางที่ 7-1 และ 7-2

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2563

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1.เขตเกษตรกรรมชั้นดี	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
1.1 เขตทำนา	1.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	150,000
1.2 เขตปลูกพืชไร่	1.2 โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืนต้นโตเร็ว	425,000
1.3 เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น	1.3 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	15,000
1.4 เขตปลูกพืชสวน (พืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับ)	1.4 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	7,500
	1.5 ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน	34,000
	1.6 รณรงค์เฝ้าติดตาม	20,000
	1.7 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ (กลุ่มเข้มแข็ง)	49,000
	1.8 พัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (PGS)	15,000
	2. ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	2.1 ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก	120,000
	3. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	
	3.1 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	4,000

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานที่สนับสนุนในเขตการใช้ที่ดิน ปี 2563

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	กิจกรรมของหน่วยงานที่สนับสนุนกิจกรรมของหน่วยงานที่สนับสนุน
<p>1.เขตเกษตรกรรมชั้นดี</p> <p>1.1 เขตทำนา</p> <p>1.2 เขตปลูกพืชไร่</p> <p>1.3 เขตปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้น</p> <p>1.4 เขตปลูกพืชสวน (พืชผัก/ไม้ดอก)</p>	<p>1. การปรับปรุงบำรุงดิน</p> <p>1.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน</p> <p>1.2 โครงการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูก ไม้ยืนต้นโตเร็ว</p> <p>1.3 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์</p> <p>1.4 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน</p> <p>1.5 ปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน</p> <p>1.6 รณรงค์ไถกลบตอซัง</p> <p>1.7 พัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ (กลุ่มเข้มแข็ง)</p> <p>1.8 พัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตร อินทรีย์ (PGS)</p> <p>2. ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน</p> <p>2.1 ส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก</p> <p>3. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน</p> <p>3.1 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน</p>	<p>1. โครงการใช้สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้อง (กรมส่งเสริม การเกษตร)</p> <p>2. โครงการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (กรมส่งเสริมการเกษตร)</p> <p>3. โครงการส่งเสริมระบบเกษตรแบบแปลงใหญ่/กรมส่งเสริมการเกษตร</p> <p>4. โครงการศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน (กรมการข้าว)</p> <p>5. โครงการส่งเสริมระบบนาแปลงใหญ่ (กรมการข้าว)</p> <p>6. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP (กรมการข้าว)</p> <p>7. โครงการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่า (กรมส่งเสริมสหกรณ์)</p> <p>8. โครงการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่า (กรมส่งเสริมสหกรณ์)</p> <p>9. จัดตลาดสินค้าเกษตร (กรมส่งเสริมสหกรณ์)</p> <p>10. อบรมให้ความรู้/การจัดการพืชตามมาตรฐาน GAP (กรมวิชาการเกษตร)</p> <p>11. การอบรมให้ความรู้การใช้สารเคมีทางการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)</p>

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินและหน่วยงานที่สนับสนุนในเขตการใช้ที่ดิน ปี 2563

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	กิจกรรมของหน่วยงานที่สนับสนุนกิจกรรมของหน่วยงานที่สนับสนุน
		<p>12. โครงการขุดลอกคลองธรรมชาติ คลองหึ่งน้ำ (องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ)</p> <p>13. สนับสนุนเรื่อง ควบคุมค่าเช่าที่ดินให้เป็นธรรม, ประกันราคาผลผลิต (รัฐบาล)</p> <p>14. สนับสนุนเรื่อง สนับสนุนการใช้พลังงานทดแทน, พลังงานแสงอาทิตย์ (กระทรวงพลังงาน)</p>

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงาน และงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม แผน 4 ปี (ปี 2563-2566)

หน่วยงาน.....สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม.....

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย				รวม	งบประมาณ				รวม
			2563	2564	2565	2566		2563	2564	2565	2566	
เขต เกษตรกรรม ชั้นดี เขตปลูกข้าว เขตพืชไร่ เขตไม้ผล/ไม้ ยืนต้น เขตพืชผัก/ ไม้ดอก	1. การปรับปรุงบำรุงดิน											
	1.1 จัดระบบอนุรักษ์ดิน และน้ำบนพื้นที่ลุ่ม-ดอน	ไร่	-	-	100	100	200			150,000	150,000	300,000
	1.2 โครงการจัดทำระบบ อนุรักษ์ดินและน้ำพร้อมปลูกไม้ยืน ต้นโตเร็ว	ไร่	-	-	50	50	100			425,000	425,000	850,000
	1.3 ส่งเสริมการผลิตและ การใช้สารอินทรีย์	ราย	1,000	1,000	1,000	1,000	4,000	15,000	15,000	15,000	15,000	60,000
	1.4 ส่งเสริมการปลูกพืช ปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	200	200	200	200	800	3,000	3,000	3,000	3,000	12,000
	1.5 ปุ๋ยหมักสูตร พระราชทาน	ตัน	10	10	10	10	40	34,000	34,000	34,000	34,000	136,000
	1.6 รมรณรงค์เฝ้าติดตาม	แปลง	-	1	1	1	3		20,000	20,000	20,000	60,000
	1.7 พัฒนากลุ่มเกษตรกร	กลุ่ม	-	10	10	10	30		49,000	49,000	49,000	147,000

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงาน และงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมืองนครปฐม แผน 4 ปี (ปี 2563-2566)

หน่วยงาน.....สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม.....

เขตการใช้ ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย				รวม	งบประมาณ				รวม
			2563	2564	2565	2566		2563	2564	2565	2566	
	ใช้สารอินทรีย์ (กลุ่มเข้มแข็ง)											
	1.8 พัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่ การรับรองมาตรฐานเกษตร อินทรีย์ (PGS)	กลุ่ม	1	1	1	1	4	15,000	15,000	15,000	15,000	60,000
	2. ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้าง พังทลายของดิน 2.1 ส่งเสริมการปลูกหญ้า แฝก	กล้า	40,000	50,000	50,000	50,000	190,000	48,000	60,000	60,000	60,000	228,000
	3. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการ พัฒนาที่ดิน 3.1 ศูนย์ถ่ายทอด เทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน	แห่ง	1	1	1	1	4	4,000	4,000	4,000	4,000	16,000
	รวม							119,000	200,000	775,000	775,000	1,869,000

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2561. ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2561). แหล่งที่มา: <http://www.dopa.go.th>, 24 กรกฎาคม 2562
- กรมทรัพยากรธรณี. 2556. การจำแนกเขตเพื่อการจัดการด้านธรณีวิทยาและทรัพยากรธรณีจังหวัด นครปฐม. กรุงเทพฯ: 128 หน้า.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2558. คุณภาพน้ำใต้ดิน (ไฟล์ข้อมูล). กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กรมพัฒนาชุมชน. 2560. ข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน/ชุมชน (กชช. 2ค) ปี 2560 กระทรวงมหาดไทย. แหล่งที่มา: <http://ebmn.cdd.go.th>, 24 กรกฎาคม 2562
- กรมพัฒนาชุมชน. 2561. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2561 กระทรวงมหาดไทย. แหล่งที่มา: <http://ebmn.cdd.go.th>, 24 กรกฎาคม 2562
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2557. ดิน นิยามและความหมาย. แหล่งที่มา <https://www.ddd.go.th/ofsweb/thaisoil/p2.htm>, สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2561.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2561. สถิติภูมิอากาศ พ.ศ. 2561 (ไฟล์ข้อมูล). กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. เอกสารจากเครื่องคอมพิวเตอร์.
- กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน. 2560. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน มาตรฐาน 1: 25,000 (Shapefile). กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2561. แผนที่ชุดดิน มาตรฐาน 1: 25,000 (Shapefile). กรมพัฒนาที่ดิน. กรุงเทพฯ.
- ไทยตำบลดอทคอม. 2558. แหล่งข้อมูลสินค้าโอท็อป (OTOP). แหล่งที่มา <http://www.thaitambon.com/tambon/450109> เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2562
- คันสนีย์ อรัญวาส์ และคำรณ ไทรฟัก. 2562. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดินสำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด. กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สารานุกรมวิกิพีเดีย. นิยามของโมเดล DPSIR, แหล่งที่มา <https://en.wikipedia.org/wiki/DPSIR>, สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2561.
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง. 2561. แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ตำบลโพรงมะเดื่อ. สำนักงานเกษตรอำเภอ จังหวัดนครปฐม
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2559. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564). สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. ร่าง นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579).

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางและกรุงเทพมหานคร.แหล่งที่มา

http://osthailand.nic.go.th/masterplan_area/provincial%20analysis%20report.html, ๑

พฤษภาคม ๒๕๖๒

สำนักพัฒนาอุนิยมวิทยา. 2561. ปริมาณน้ำฝน. กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

โสภณ ชมชาญ. 2521. การจัดการดินเพื่อการเกษตร. กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.

องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ. 2559. แผนพัฒนาองค์กรปกครองท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.2561 – 2564) องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงมะเดื่อ. จังหวัดนครปฐม

FAO and UNEP. 1997. **Negotiating a sustainable future for land.** Food and Agriculture Organization of the United Nations. Rome. Italy

FAO. 1974. **A Land Capability Appraisal.**Indonesia Interim Report. (AGL / INS).Rome

FAO. 1993. **Guidelines for Land Use Planning.** Rome Kristensen P. 2004, **The DPSIR Framework.** National Environmental Research Institute, Denmark. European Topic Centre, European Environment Agency.

The Intergovernmental Panel on Climate Change. “**Climate Change 2007: Synthesis Report**”. (Online). Available:IPCE Fourth Assessment Report:

http://www.ipcc.ch/publications_and_data/ar4/syr/en/mains1.html, 2007 สืบค้นวันที่ 30 ตุลาคม 2561

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษาโครงการ

นายประเสริฐ เทพนรประไพ

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

นางมัทธนา ชัยมหาวัน

ผู้เชี่ยวชาญด้านวางระบบการพัฒนาที่ดิน

ผู้ดำเนินการ

สถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม

นางอุษา อุตหากุล

ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินนครปฐม

นางสาวบุษบา ฐันน้อม

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

นางชลดา ทองคำ

นักวิชาการเกษตร

กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

กลุ่มสำรวจเพื่อทำแผนที่

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

กลุ่มวิเคราะห์ดิน

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1